ABC Certified

ہڑدے ئی تلار نوشکے

Phone: 081-2827824
Fax 081-2827825

براہوئی زبان اٹ شینک مروک آاولیکو ہڑدے ئی اخبار

نہاد:05روپئی

سے شنبے 26 نومبر 2024ء | 22جمادی الاول 1446ھ | پنہ غاک:04 | سال:20 | تاک 132

www.talarbrahui.com | http://www.facebook.com/talarpub | talarpub@gmail.com

2 شوندارِی ناویدن ..... شونگال

2 فلسفہ لاادریت ..... عابد عدید

3 نوری ناہکل ..... حسن ناصر

بیدبرانز سم کای پولیس کا بندہ اس زوال

ملکیت آتے نسخان رسیگفنگ تون اوار ایلو دو بہ غات ارداٹ 3 مقدمہ درج، مقدمہ غاک تھانہ ٹیکسلا، تھانہ صادق آباد و تھانہ دھمیال ٹی درج کنگا، جم وڑاٹ 500 آن زیات نادرست بندغ پندار

مسکوہی چیئرمین پی ٹی آئی، بشری بی بی، علیمہ خان، مسکوہی صدر ڈاکٹر عارف علوی، وزیر اعلیٰ خیبر پختونخوا علی امین گنڈاپور، عمر ایوب، حماد اظہر، اسد قیصر، شہریار ریاض تون اوار ہشتاد ناپن آ مقدمہ درج

راولپنڈی (آن لائن) راولپنڈی پولیس 24 نومبر نا بیداد برانز ناوخت آ سم کاری' پولیس کارندہ غاتیان سرکاری شیلڈ ہیلمٹ و ذاتی موٹر سائیکل پلنگ تون اوار ایلو دو بہ غاتا رد اٹ 3 جتا جتا مقدمہ درج کریئے' دا مقدمہ غاک تھانہ ٹیکسلا، تھانہ صادق آباد و تھانہ دھمیال اٹ درج کنتگا نو' ہرافتے ٹی تحریک انصاف نا مسکوہی چیئرمین' اونا اُرائی بشری بی بی، ایڑھ علیمہ خان، مسکوہی صدر ڈاکٹر عارف علوی، خیبر پختونخوا نو وزیر اعلی علی امین گنڈاپور، عمر ایوب، حماد اظہر، اسد قیصر، شہریار ریاض و کرنل (ر) اجمل صابر تون اوار 80 نا کچ بندغ آتے پن کنتگا نے' وخت اس کہ ہڑتوم آ مقدمہ غاتے ٹی جم وڑاٹ 500 آن زیات نادرست بندغ ہم اوار ع' تھانہ ٹیکسلا پولیس دہشت گردی تورا یکٹ 1997 انا تک 7 اے ٹی اے و 1-25 تون اوار تعزیرات پاکستان نا ٹک 395، 365، 511، 353، 337، 341، 186، 148، 149، 188، 324، 150، 440، 143، 117، 109 و 120 بی انا رد اٹ مقدمہ نمبر 2594 درج کریئے' سب انسپکٹر محمد جاوید جمال نا مدعیت اٹ 24 نومبر آ درج کروک مقدمہ ٹی تحریک انصاف نا مسکوہی چیئرمین، اونا اُرائی بشری بی بی، ایڑھ علیمہ خان، مسکوہی صدر ڈاکٹر عارف علوی، خیبر پختونخوا نو وزیر اعلی علی امین گنڈاپور، شہریار ریاض، حماد اظہر و اسد قیصر تون اوار 27 بندغ ع پن کنتگا نے وخت اس کہ 300 نا کچ نادرست دو بہ دار ہم مقدمہ ٹی اوار ع' مقدمہ نارد اٹ تحریک انصاف نا مسکوہی چیئرمین عمران احمد خان نیازی اڈیالہ جیل اٹ تینا مقدمہ غاتا ساعت ناوخت آ میڈیا، تینائی و پارٹی راہشون تون اوڈ دہی کرئے' 22 نومبر آ جیل آن میڈیا و علیمہ عمر ایوب، حماد اظہر، اسد قیصر، شہریار ریاض و کرنل (ر) اجمل صابر تون اوار 80 نا کچ بندغ آتے پن کنتگا نے' وخت اس کہ ہڑتوم آ مقدمہ غاتے ٹی جم وڑاٹ 500 آن زیات نادرست بندغ ہم اوار ع' تھانہ ٹیکسلا پولیس دہشت گردی تورا یکٹ 1997 انا تک 7 اے ٹی اے و 1-25 تون اوار تعزیرات پاکستان نا ٹک 395، 365، 511، 353، 337، 341، 186، 148، 149، 188، 324، 150، 440، 143، 117، 109 و 120 بی انا رد اٹ مقدمہ نمبر 2594 درج کریئے' سب انسپکٹر محمد جاوید جمال نا مدعیت اٹ 24 نومبر آ درج کروک مقدمہ ٹی تحریک انصاف نا مسکوہی چیئرمین، اونا اُرائی بشری بی بی، ایڑھ علیمہ خان، مسکوہی صدر ڈاکٹر عارف علوی، خیبر پختونخوا نو وزیر اعلی علی امین گنڈاپور، شہریار ریاض، حماد اظہر و اسد قیصر تون اوار 27 بندغ ع پن کنتگا نے وخت اس کہ 300 نا کچ نادرست دو بہ دار ہم مقدمہ ٹی اوار ع' مقدمہ نارد اٹ تحریک انصاف نا مسکوہی چیئرمین عمران احمد خان نیازی اڈیالہ جیل اٹ تینا مقدمہ غاتا ساعت ناوخت آ میڈیا، تینائی و پارٹی راہشون تون اوڈ دہی کرئے' 22 نومبر آ جیل آن میڈیا و علیمہ

بیلاروس نارلوکاشینک مسہ دے کن پاکستان آ بلس

وزیر اعظم شہباز شریف راولپنڈی نا پی اے ایف نور خان ائیر بیس آ بیلاروس نا صدرِ ع بخیر کرے

نائب وزیر اعظم اسحاق ڈار، وزیر داخلہ محسن نقوی، حوالکاری وزیر عطاء اللہ تارڑ و سینئر کمادار آ ک ہم ساڑی نسر

اسلام آباد (آن لائن) بیلاروس نا صدر ایلیکو انڈر لوکاشینکو (Aleksandr Lukashenko) مسہ دے انا دورہ غا پاکستان آ سرمس' وزیر اعظم محمد شہباز شریف راولپنڈی نا پی اے ایف نور خان ائیر بیس آ بیلاروس نا صدر ع بخیر کرے' نائب وزیر اعظم و وزیر خارجہ اسحاق ڈار، بنجائی وزیر داخلہ محسن نقوی، بنجائی حوالکاری و شینکاری وزیر عطاء اللہ تارڑ و سینئر سرکاری کمادار آ ک ہم شرفمند مہمان نا بخیر کننگ کن ساڑی نسر' بیلاروس انا صدر وزیر اعظم محمد شہباز شریف نا سلہ غا 25 آن 27 نومبر 2024 اسکان پاکستان نا دورہ ع کننگ اٹی ع' بیلاروس انا صدر نا دورہ پاکستان نا وخت آ صدر لوکا شینکو و وزیر اعظم محمد شہباز شریف اوڈ دہی کیرہ و ہڑتوم آ ملک آ تا نیام اٹ ڈل آ تا کہول آ ہم گپ و تران مریک دا وخت آ بیلاروس و پاکستان نا نیام اٹ چندی بٹخ آتے ٹی کمکاری ع ودفنگ کن مفاہمتی یادداشت آ تیا دستخط مریک' بیلاروس نا وزیر خارجہ نا کماشی ٹی 68 با سکی بڑزکو کہولی ڈل تدوک آ دے پاکستان آ سرمسوس' ڈل اٹ بیلاروس نا کابینہ نا اہم انگا وزیر تون اوار پنی آ کاروباری شخصیت و زرکار آ ک اوار ع۔ بیلاروس انا صدر نا پاکستان نا دورہ ہڑتوم آ ملک آ تا نیام اٹ سوگو و ودوک آ شریداری نادرشانی ع کیک۔

پی ٹی آئی برز ملکی شرف انا خلاف بازش اسے اسحاق ڈار

دامدام اہم انگا وخت اٹ برانز کیرہ، پاکستان ع پراگندہ سیاست آ اولیت تننگپ، نائب وزیر اعظم

صدر لوکاشینکو نا دورہ غان تین پہ تینی تعلقداری تے پین مونی دننگ، بیلاروس نا وزیر خارجہ تون اوڈ دہی

اسلام آباد (اے پی پی) نائب وزیر اعظم سینیٹر محمد اسحاق ڈار پارینے کہ تحریک انصاف وار وارانت کن برانز نا کال ہندن ع وخت ودے اسے ٹی ایتک ہراتم اہم جہانی شخصیت آ ک پاکستان آ بریک۔ نائب وزیر اعظم نا آفس نا کنڈ آن دوشنبے نادے آ جاری بیان نا رداٹ محمد اسحاق ڈار پارے کہ پی ٹی آئی نا سیاسی برانز، ملک انا عزت و شرف تون سجفوک ع سازش و گوازی اسے۔ نائب وزیر اعظم پارے کہ 14 اکتوبر آ چینی وزیر اعظم نا دورہ مرے، 15 و 16 اکتوبر آ ایس سی او سمٹ کن سروکی مملکت آ تا ہتنگ مرے یا بیلاروس نا صدر نا دورہ ع پاکستان ہراڑکن اوفتا وزیر آ ک و اہم کاروباری شخصیت آ ک اسلام آباد سر مسنو۔ او پارے کہ خدا نا پن اٹ پاکستان ع تینا پراگندہ سیاست آ اولیت تفبو۔ داکان بیدس نائب وزیر اعظم و وزیر خارجہ سینیٹر محمد اسحاق ڈار تون بیلاروس نا وزیر خارجہ میکسم رائزنکوف دوشنبے نادے آ داڑے دفتر خارجہ ٹی اوڑ دہی کرے۔ دفتر خارجہ نا کنڈ آن جاری بیان نا رداٹ نائب وزیر اعظم و بیلاروس نا وزیر خارجہ میکسم رائزنکوف ہڑتوم آ کنڈ آ تا و علاقائی امور و صدر لوکاشینکو نا دورہ ع پاکستان نا ایجنڈا و پروگرام آ گپ و تران کریر۔ او پاکستان بیلاروس تعلقداری نا اہمیت آ زور شاغار و تین پہ تینی فائدہ مند کمکاری ع مو آ دننگ نا عزم انا درشانی ع کریر۔ فریق آ ک پاکستان و بیلاروس نا نیام اٹ ہڑتوم آ کنڈ آ تا ہن و بروبڑز کو کہول انا دورہ غاتا رفتار آ است جمی نادرشانی ع کریر و دا او میت نادرشانی ع کریر کہ صدر لوکاشینکو نا دورہ خان ہڑتوم آ کنڈ آ تا تعلقداری تے پین مون آ دننگ۔ او دے ٹک نیامی نا حالیت آ تون اوار اہم علاقائی و جہانی پیش رفت آ ہم گپ و تران کریر۔ او فک جھیڑہ غاتا پرامن ایسری کن تینا مخ تقی نادرشانی ع کریر و غزہ ئی انسانی حالیت آ تون مون تننگ کن اسہ مربوط نقطہ نظر نا گرج آ زور شاغار۔ او ہڑتوم آ کنڈ آ تا و علاقائی امور آ گپ و تران کریر۔ او پاکستان کیرہ و بیلاروس نا صدر ایگزیکٹو پیڈر لوکاشینکو نا دورہ نا ایجنڈا و پروگرام ع گڈ یکو دروشم اس ایترہ ہر اینو پاکستان نا مسہ دے ئی سرکاری دورہ غاسر مریرہ۔

بیلاروس نارلوکاشینک مسہ دے کن پاکستان آ بلس

وزیر اعظم شہباز شریف راولپنڈی نا پی اے ایف نور خان ائیر بیس آ بیلاروس نا صدرِ ع بخیر کرے

نائب وزیر اعظم اسحاق ڈار، وزیر داخلہ محسن نقوی، حوالکاری وزیر عطاء اللہ تارڑ و سینئر کمادار آ ک ہم ساڑی نسر

اسلام آباد (آن لائن) بیلاروس نا صدر ایلیکو انڈر لوکاشینکو (Aleksandr Lukashenko) مسہ دے انا دورہ غا پاکستان آ سرمس' وزیر اعظم محمد شہباز شریف راولپنڈی نا پی اے ایف نور خان ائیر بیس آ بیلاروس نا صدر ع بخیر کرے' نائب وزیر اعظم و وزیر خارجہ اسحاق ڈار، بنجائی وزیر داخلہ محسن نقوی، بنجائی حوالکاری و شینکاری وزیر عطاء اللہ تارڑ و سینئر سرکاری کمادار آ ک ہم شرفمند مہمان نا بخیر کننگ کن ساڑی نسر' بیلاروس انا صدر وزیر اعظم محمد شہباز شریف نا سلہ غا 25 آن 27 نومبر 2024 اسکان پاکستان نا دورہ ع کننگ اٹی ع' بیلاروس انا صدر نا دورہ پاکستان نا وخت آ صدر لوکاشینکو و وزیر اعظم محمد شہباز شریف اوڈ دہی کیرہ و ہڑتوم آ ملک آ تا نیام اٹ ڈل آ تا کہول آ ہم گپ و تران مریک دا وخت آ بیلاروس و پاکستان نا نیام اٹ چندی بٹخ آتے ٹی کمکاری ع ودفنگ کن مفاہمتی یادداشت آ تیا دستخط مریک' بیلاروس نا وزیر خارجہ نا کماشی ٹی 68 با سکی بڑزکو کہولی ڈل تدوک آ دے پاکستان آ سرمسوس' ڈل اٹ بیلاروس نا کابینہ نا اہم انگا وزیر تون اوار پنی آ کاروباری شخصیت و زرکار آ ک اوار ع۔ بیلاروس انا صدر نا پاکستان نا دورہ ہڑتوم آ ملک آ تا نیام اٹ سوگو و ودوک آ شریداری نادرشانی ع کیک۔

ایران جوہری پروگرام آ دیکی تون ہیت وگپ کننگ کن امنا

تہران (آن لائن) ایران جوہری پروگرام آ دیکی تون ہیت وگپ کننگ کن امنا منسے' درملکی میڈیا رپورٹ آ تا رداٹ ایران پارینے کہ جوہری پروگرام نا بابت 29 نومبر آ برطانیہ، فرانس و جرمنی نا نائب وزیر خارجہ غاتھون ہیت وگپ مریک۔ میڈیا نا رپورٹ اٹ پاننگانے کہ ایرانی وزارت خارجہ نا ترجمان اسماعیل بقائی پارینے کہ ایران جوہری پروگرام وڈیہہ انا حالیت آ تا بارواٹ ہندا ہفتہ برطانیہ، فرانس و جرمنی تون ہیت کیک' ترجمان ایرانی وزارت خارجہ نا رداٹ دا مذاکرات 29 نومبر آ مریرہ و لے دا پاتنے کہ دا مذاکرات ہراڑے مریک' داکان مست جاپان نا خبر رساں ادارہ رپورٹ اٹ پاریس کہ 4 ملک آ تا نمائندہ غاتا گمانی اوڑ دہی 29 نومبر آ جنیوا ٹی مریک۔ یات سلے کہ دا پیشرفت جہانی جوہری ادارہ نا ایران نا بارواٹ منظور کروک قرارداد آن پد مون آ لسنے۔

.....اسلام آباد' وزیر اعظم شہباز شریف بیلاروس انا صدر ع بخیر کننگ آن پد ایرپورٹ آن پیش ہتنگ اٹی ع

ہشتگر داتا چیفنگ کن ٹارگٹڈ آپریشن مہتنگ ع سرفراز بگٹی

بدلی نا ہچ ع ہیت اس بنتنٹ، تانکہ پارلیمان کن تون تفوک ع، بلوچستان نا السں نا خذمت ع برجا تنخوہ، میڈیا تون ہیت وگپ

کانو دنا رداٹ محرک اسمبلی باسک 2 ضمنی سوج واسہ سوج اس پین اس کننگ کیک، وخت زیان کننگ انگ ع، اسمبلی ٹی تران

کوئٹہ (آن لائن) وزیر اعلی بلوچستان میر سرفراز بگٹی پارینے کہ صوبہ ٹی دہشت گرد آتا کیمپ آ ک ارئ' دہشت گرد آتے چٹفنگ کن ٹارگٹڈ آپریشن کننگ انگ ع' آپریشن نا مخالفت کروک آ ک پارکہ آپریشن آن بیدس دہشت گردی ناویل انا ایسر پین انت اسے' چنا نا پدی انگ کن حکومت گام گچ کننگ اٹی ع' داخیال آتا درشانی ع او بلوچستان اسمبلی نا دیوان آن پد میڈیا تون ہیت وگپ کرسا کرے۔ دا وخت آ ملک نعیم بازئی وا ایلو فک ہم ساڑی نسر۔ وزیر اعلی بلوچستان میر سرفراز بگٹی پارے کہ 10 سال انا مصور خان نا برمتہ مروک چنا کنا ع' اُٹ کنے ہندن لگک کہ برمتہ مروک چنا کنا ع' اگہ حکومت اس ہم خوا پک کہ چناک برمتہ مریر۔ او پارے کہ بلوچستان اٹ دہشتگرد آتا کیمپ آ ک اریر۔ ہرافتا برخلاف آپریشن کننگ اٹی اُن' آپریشن نا مخالفت کروک سیاسی جماعت آ ک دہشتگرد ی نا برخلاف پین ایسر اس پارتو نن اوڑا عمل کینہ' گڑا نن ہنداوڑ صوبہ ٹی کشت وخون ع ہُرسا کین' آپریشن نا مخالفت کروک آ ک تینٹ ورندی ایتر' او پارے کہ خان نا کمک اٹ مچ آ پاکستان ع کلہو رسیفے کہ 24 نومبر آ مچ آ ملک اٹ برانز کنگے تو علیمہ خان جیل انا پچشن آ پریس کانفرنس اٹ پارے کہ کل بندغ آ ک 24 نومبر آ جوئی کن پش تمر' او کان مست بشری بی بی ہم 19 نومبر آ الیکٹرانک میڈیا غا تینا ویڈیو بیان جاری کرے وکل صدر' جنرل سیکرٹری و اسمبلی نا باسک آ تیا عمران نیازی نا کلہو ع رسیفے و ہر ایم پی اے ع 5 ہزار و ہر ایم این اے ع 10 ہزار بندغ اتسا اسلام آباد برانز اٹ اوار منتگ نا پارے وگاڑی تیان تینا فوٹو تے اپ لوڈ کننگ و دزگیری تیان ہچنگ ہم پارت کرئے' ایہن تو پنجاب حکومت امن و ایمنی کن 22 نومبر آن دفعہ 144 خلکوسس داکان پد ہم عمران نیازی و اونا بنجائی سرکڑدہ خاک بشری بی بی، علی امین گنڈاپور، ڈاکٹر عارف علوی، ہواب علوی، عمر ایوب، شہریار ریاض، عاطف ریاض، حماد اظہر، خورشید خان و اسد قیصر اسکہ برانز نا کال ع پدی ہلنگ آن نمن مسر و عمران نیازی نا پانگ و سازش نارد اٹ تیمور مسعود، فہد مسعود، سلیم سواتی، شیخ شرجیل و عامر مجتبیٰ نا کماشی ٹی 300 نا کچ نادرست بندغ آ ک گونگو ٹیکسلا ٹی ٹمبر وا ایلو گڑاتے خاخر ترسا سڑک ع بند کر سا السں نا کسر ع تور یر و شاری زندگ ع ثند کر سا السں نا زند آتے خلیس نا گواچی کریر۔

بھاز آ یونیورسٹی تے ٹی ریاست مخالف ذہن سازی مننگ ع' سرفراز بگٹی

کوئٹہ (آن لائن) وزیر اعلی بلوچستان میر سرفراز بگٹی تون دوشنبے نادے چیئرمین ہائیر ایجوکیشن کمیشن ڈاکٹر مختیار احمد نا کمشی ٹی ایچ ای سی نا نمائندہ ڈل اوڑ دہی کرئے' اوڑ دہی نا وخت آ سوبائی وزیر راحیلہ حمید خان درانی، میر صادق عمرانی، بخت محمد کاکڑ، ایم پی اے اصغر ترین سیکرٹری ہائیر ایجوکیشن حافظ محمد طاہر و تعلقدار ارکما مدار آ ک ہم ساڑی نسر۔ اوڑ دہی نا وخت آ بلوچستان نا یونیورسٹی تے ٹی گورنس و کوالٹی نا جوانی نا بابت گپ و تران کنگا'۔ وزیر اعلی بلوچستان میر سرفراز بگٹی صوبہ نا یونیورسٹی تا جوانی کن کروک گام گچ آ تا ذکر ع کرسا ایچ ای سی آن بلوچستان یونیورسٹیز ایکٹ اٹ جوانی کن سلاہ خواہس' ہراڑا چیئرمین ہائیر ایجوکیشن کمیشن باور کرفے کہ سلاہی ڈرافٹ نا چاچ ع بلسا ایچ ای سی ا راہفتہ ٹی تینا جم سلاہ تیان بلوچستان حکومت ع آ گاہ کیک۔

مذاکرات بے سہب، پی ٹی آئی دھرنا نا جاگہ ع بدل کپک

اسلام آباد (مانیٹرنگ ڈیسک) حکومت و تحریک انصاف نا نیام اٹ مذاکرات نا اولیکو ریسہ بے بھرم چنا' بنجائی وزیر داخلہ محسن نقوی و پاکستان تحریک انصاف نا چیئرمین بیرسٹر گوہر و وزیر اعلیٰ خیبر پختونخوا نا وزیر اعلی علی امین گنڈاپور، شہریار ریاض، حماد اظہر و اسد قیصر تون اوار 27 بندغ ع پن کنتگا نے وخت اس کہ 300 نا کچ نادرست دو بہ دار ہم مقدمہ ٹی اوار ع' مقدمہ نارد اٹ تحریک انصاف نا مسکوہی چیئرمین عمران احمد خان نیازی اڈیالہ جیل اٹ تینا مقدمہ غاتا ساعت ناوخت آ میڈیا، تینائی و پارٹی راہشون تون اوڈ دہی کرئے' 22 نومبر آ جیل آن میڈیا و علیمہ کوڑی' برآمد' آئی ٹی برآمد آتے ٹی ودکی مسنے' سنگت ملک آ تا زرکاری ٹی ودکی مننگ اٹی ع' ہندا سوب ع کہ اینو السں امتشار نا سیاست ع مسترد کریئے' انشاء اللہ پاکستان شون ہلیک' زرگزران اٹ پین کچینی بریک۔ داکان بیدس کانو دنا بالصاف نا بنجائی اعظم نذیر تارڑ و بیلاروس نا وزیر انصاف کوولینکو ایوگینی اوڑ دہی کریئ' ہڑتوم آ راہشوئک ہڑتوم آ کنڈ انا تعلقداری تے پین سوگو کننگ نا تینا تینا ملک آ تا استوا ہی تا درشانی ع کریر۔ بیلاروس نا وزیر بیلاروس اٹ وزارت انصاف نا کاریی دنگ و مینڈیٹ نا بارو اٹ پارے' ہیت وگپ نا پا اہم انگا نک آ تے ٹی کانو دی نظام نا ڈیجیٹلائزیشن، پراسیکیوٹر و اٹارنی کن کاریم کننگ' کانو دی تعلیم و آ گاہی' آئی راہشون تیان اسلام آباد آ بفتنگ نا خواست کنتگا و موقف تینائی کنتگا کہ بیلاروس انا زرکار آ تھون پگہ اسلام آباد اٹ بزنس کانفرنس مہتنگ اٹی ع' حوالی نا رد اٹ پی ٹی آئی ع دھرنا تننگ کن پریڈ گراؤنڈ یا پشاور موڑ آ ہند تننگ نا سلہ خلنگا ہرادے پی ٹی آئی مستر دکرے۔

نیاڑی تا شرف انا تالانی نا بناء کرینے، گورنر بلوچستان

کوئٹہ (خ ن) گورنر بلوچستان جعفر خان مندوخیل پارینے کہ اگہ پوسکن آ دنیا نا مہذب راج آتے ٹی ساہدار و چک آتے بیدادی تیان کا نودی رکھ تننگ کن پسی عملی گام گچ کننگ انگ ع تو نن ہم ہچ گہس انسانی حق آ تا پاسداری خاص وڑاٹ تینا نیاڑی تا حق ورکھ آن لاتعلق منگ کپنہ' نیاڑی تا بھلا عظمت و وقار ع مون آ انگ کن اینو گورنر ہاؤس کوئٹہ خان بنا مسنے و داسہ بروک آ شانزدہ دے اسکان پدریسہ شعور و بیداری نا پسی السی مہم برجا سلک۔ دا خیال آ تا درشانی ع او نیاڑی تیا بیدادی تا برخلاف شانزدہ دے ئی ایکٹیویزم نا رداٹ اڈ تروک دود آن تران کرسا کرئے' دود اٹ یو این وویمن، ڈبلیو ایچ او و وویمن ڈویلپمنٹ ڈیپارٹمنٹ بلوچستان تون اوار کیبی ادارہ غاتا نمائندہ غاک ساڑی نسر۔

برمتہ چناء پدی انگ کپنگ حکومت نا بے سہمی ع' مولانا ہدایت الرحمٰن

کوئٹہ (آن لائن) بلوچستان اسمبلی نا دیوان اٹ پوائنٹ آف پبلک انٹرسٹ آ تینا خیال آ تا درشانی ع کرسا مولانا ہدایت الرحمٰن پارے کہ 11 دے آن کوئٹہ خان برمتہ مروک چنا مصور کا کڑ ع پدی انگ متنے' اونا پدی انگ کن السں برانز کننگ اٹی ع' مگہ داحکومت نا بے سہمی اس اف' چنا ع دمدستی پدی انتگے۔ او پارے کہ کن تون اوار اپوزیشن نا کل حلقہ غاتے ٹی نیام تمنگ انگ ع' نے السں ووٹ ترسا کچین کریئے اگہ کاریم کننگ کن انگ اٹی ع' ملک انا عزت و شرف تون سجفوک ع سازش و گوازی اسے۔ نائب وزیر اعظم پارے کہ 14 اکتوبر آ چینی وزیر اعظم نا دورہ مرے، 15 و 16 اکتوبر آ ایس سی او سمٹ کن سروکی مملکت آ تا ہتنگ مرے یا بیلاروس نا صدر نا دورہ ع پاکستان ہراڑکن اوفتا وزیر آ ک و اہم کاروباری شخصیت آ ک اسلام آباد سر مسنو۔ او پارے کہ خدا نا پن اٹ پاکستان ع تینا پراگندہ سیاست آ اولیت تفبو۔ داکان بیدس نائب وزیر اعظم و وزیر خارجہ سینیٹر محمد اسحاق ڈار تون بیلاروس نا وزیر خارجہ میکسم رائزنکوف دوشنبے نادے آداڑے دفتر خارجہ ٹی اوڑ دہی کرے۔ دفتر خارجہ نا کنڈ آن جاری بیان نا رداٹ نائب وزیر اعظم و بیلاروس نا وزیر خارجہ میکسم رائزنکوف ہڑتوم آ کنڈ آ تا و علاقائی امور و صدر لوکاشینکو نا دورہ ع پاکستان نا ایجنڈا و پروگرام آ گپ و تران کریر۔ او پاکستان بیلاروس تعلقداری نا اہمیت آ زور شاغار و تین پہ تینی فائدہ مند کمکاری ع مو آ دننگ نا عزم انا درشانی ع کریر۔ فریق آ ک پاکستان و بیلاروس نا نیام اٹ ہڑتوم آ کنڈ آ تا ہن و بروبڑز کو کہول انا دورہ غاتا رفتار آ است

بیلاروس نا صدر نا دوہ پاکستان نا بھلو ہمیت اسے عطا تارڑ

سنگت ملک انا صدر ع پاکستان آبنگ آ بخیر اٹ پانہ، آ نجبت اٹی چندی بٹخ آ تیٹی کمکاری ع ودفنگ، حوالکاری وزیر

تین پہ تینی تعلقداری تے پین سوگو کرسا تینا ملک آ تے شون ایتنہ، بنجائی وزیر کا نودنا بیلا روسی وزیر انصاف تون اوڑ دہی

اسلام آباد (آن لائن) حوالکاری و شینکاری نا بنجائی وزیر عطاء تارڑ پارینے کہ بیلاروس نا صدر نا دورہ بھاز اہم ع' ہڑتوم آ ملک آ تا نیام اٹ چندی بٹخ آ تا بابت مفاہمتی یادداشت آ تیا دستخط کنتگا نے ہرانا سوب آن تعلقدار ایک پین سوگو مریرہ۔ میڈیا تون ہیت وگپ کرسا او پارے کہ سنگت ملک انا صدر نا پاکستان آ ہتنگ آ او دے بخیرٹ پانہ و دا بھلو تاریخی ع دورہ اسے' او پارے کہ کہی بٹخ آ تا بابت مفاہمتی یادداشت آ تیا دستخط کنتگا نے ہرافتے ٹی ہڑتوم آ ملک آ تا نیام اٹ کمکاری ع ودفنگ آ امنائی کنتگا نے۔ آ نجبت اٹ کہی بٹخ آتے ٹی کمکاری ع ودفنگ' او پارے کہ بیلاروس پاکستان ع بھاز اہمیت اینتگ' نواز شریف نا دور حکومت اٹ صدر الیگزینڈر لوکاشنکو نا دورہ بھاز بھرم تروک مسوس' او پارے کہ بیلاروس نا صدر نا دورہ نا ملکی زرگزران آ مثبت زہم تمک' حکومتی گام گچ آ تیان نا زرگزران درست کنڈ آ ہتنگ اٹی ع' کپتی ٹی کمتی ہتنگ اٹی ع' پالیسی ریٹ پدریسہ کم منگ اٹی ع' پاکستان اسٹاک ایکسچینج اسہ لکھ پوائنٹ نا تاریخی کہول آن گدریگانے' پٹرول، نت' بجلی' مون نا سال انا مون اٹ دا سال اڑزان ع' پنجاب و بنجا جم وڑاٹ 95 ارب روپئی نا بجلی آ سبسڈی تسر پا' پاکستان نا زر مبادلہ نا کانو دجوڑ کننگ نا مسودہ و جہانی کمکاری ادارے ع' بار کونسلز/ ایسوسی ایٹس نا ہن وربر' جہانی خیر خواہی و خیر خواہی ہند جاٹ' وکیس اسائنمنٹ و مینجمنٹ سسٹم نا بارواٹ ہم ہیت وگپ کنتگا' بھرم تروک اوڑ دہی ٹی بیلاروس نا وزیر انصاف کانو دو انصاف نا وزیر' و اونا ٹیم ع بیلاروس نا دورہ کننگ نا سلہ خلنگ' وزیر کا نودو انصاف اعظم نذیر تارڑ آ خبت نا کمکاری آ ساڑی معاہدہ و مفاہمت نا یادداشت آ تا بارواٹ بریفنگ تسں' ہڑتوم آ وزیر کے کانو دی تعلیم و بارکونسلز/ ایسوسی ایٹس آ تا اسٹ ایلونا ملک آ تیا ہن و بر کن استوا ہی تا درشانی کریر وخت اس کہ تین پہ تینی شرف انا نشانی نا وڑ اٹ یا تگیری شیلڈ و یادداشت آ تے اسٹ ایلو ع تسر۔

.....کوئٹہ، وزیر اعلیٰ بلوچستان میر سرفراز بگٹی اسمبلی دیوان آن پد میڈیا تون ہیت کننگ اٹی ع

کوئٹہ، گورنر بلوچستان جعفر خان مندوخیل تون چیئرمین ایچ ای سی ڈاکٹر مختیار احمد اوڑ دہی کننگ اٹی ع

مصور کاکڑ برمتہ مچ آ بلوچستان اٹ ہیت جام ہڑتال

25 نومبر نا پہیہ جام ہڑتال نا پوریا گر برادری، ٹرانسپورٹر، آل پارٹیز والس نا کنڈ آن مخ تقی نا پڑ و کتنگا سس

طالب علم ع پدی انگ کپنگ گرٹی نا ہیت اسے، ہڑتال نا سرسہمی آ کل انا منت وار اُن، انجمن تاجران

کوئٹہ (آن لائن) مصور کاکڑ نا برمتہ نا برخلاف مچ آ بلوچستان اٹ پہیہ جام ہڑتال کنتگا' 25 نومبر نا پہیہ جام ہڑتال نا پوریا گر برادری، ٹرانسپورٹر، آل پارٹیز والس نا کنڈ آن مخ تقی نا پڑ و کتنگا سس' مرکزی انجمن تاجران بلوچستان رجسٹرڈ بلوچستان نا کنڈ آن برمتہ چنکا طالب علم مصور خان نا کاکڑ نا پدی انگ کپنگ نا برخلاف دوشنبے 25 نومبر آ مچ آ بلوچستان اٹ پہیہ جام ہڑتال نا سرسہمی آ السں' پوریا گر برادری' ٹرانسپورٹر آل پارٹیز نا منتوار اُن' ہرا فک سرسہب پہیہ جام ہڑتال کریر۔ حکومت، پولیس و کا نودنا فذ کروک ادارہ غاک 11 دے گدرینگ آن پد ہم مصور خان کاکڑ ع رکھی وڑ اٹ پدی انگ و زمموار آتے دزگیر کننگ اٹ پورو وڑاٹ بے سہب خنتگ انگ ع' نخ اٹ مرکزی انجمن تاجران، آل پارٹیز و دھرنا کمیٹی نا کنڈ آن سیوت چوک آ برانز برجاع' دا وڑ انا واقعہ غاتیان راج اٹ غلط ع تاثر اس تالان مسنے' پوریا گر برادری ہم بھاز فریشان ع' حکومت و پولیس دمدستی مصور کاکڑ ع پدی اتھے و امن نا بحالی کن سنجیدگی نشان ترسا برنس کمیونٹی پوریا گر برادری تون اوار السں نا جان و مال انا رکھ ع پک کننگ کن گام گچ کے تا کہ شاراٹ امن بحال مہتنگ کے۔ مرکزی انجمن تاجران بلوچستان مصور خان کاکڑ نا برمتہ نا برخلاف برانز کننگ اٹی ع' او پارے کہ پوریا گر برادری و کوئٹہ نا السں پرامن شاری ع' صوبائی حکومت، پولیس، انتظامیہ و کا نود نافذ کروک ادارہ غاک السں نا جان و مال انا رکھ ع پک کننگ کن کل دوئی وسیلہ غاتے کاریم اٹ اتیر تا کہ السں نا بے رکھی نا خلیس چٹنگ کے۔ بیان اٹ پانگا کہ 25 نومبر آ مچ آ بلوچستان اٹ پہیہ جام ہڑتال ع سرسہب کنتگا' پوریا گر برادری' ٹرانسپورٹر، سیاسی، مذہبی جماعت، ٹریڈ یونین وایلو تنظیم آ ک تینا کڑدار ع ادا کریر ہراڑکن تن اوفتا منتوار اُن۔

ہڈے تلار
talarpub@gmail.com
ایڈیٹر و پبلشر عبدالحفیظ الکریم پرنٹنگ پریس پٹیل باغ کوئٹہ غان شینک کرسا بیورو آفس 302 تھرڈ فلور یونیورسل کمپلیکس فیز 1 جناح روڈ کوئٹہ غان تالان کرے

26 نومبر 2024ء

شونداری ناویدن

شوندار آراج آتا شونداری ناویدن دا پاتنگک کہ اوفک روایت شکنی کریر، و اوفک پوسکن آ رجحان آتے تینائی کرسا اوفتا کمک اٹ آسراتی تیکین شعوری کسر کشار۔ ہندن شوندار آ ادب آتا بابت ہم ہندا خیال مونی اتنگک کہ اوفک روایت شکنی ءِ دوئی کریر و پوسکن آ رجحان آتے دوآ ہلسا پوسکن آ مزل آتسکان سرمسر۔ سائنس اینو اخس شون ہلکنے، اونا شونداری ناسوب ہم روایت شکنی گوندنگک۔ سائنس نا بنداوی فلسفہ غاتے اگہ روایتی وڑاٹ اینو ہم دوئی کنگسا ہنوسس تو اینو نا بندغ نیوٹن نا دورانا بندغ آتیان زیات شوندار متنگ کتو کہ۔ ہندن راجی پڑآ بنداوی راجی زندانا روایت آتے اگہ اینو ہم دوئی کتنگے تو بھاز آ آسراتی تیان دو ہرفوئی تمک۔ نوشت ناپڑآ ہم ہندا فلسفہ ءِ کاریم اٹ اتنگ مریک، کہ اگہ بنائی نوشتئی دروشم آتے اینو ہم دوئی کنگے تو لوز و اوفتا معنہ غاتا سر پند منتگ لس بندغ نا وَس آن پیشن مریرہ، و اوفک بیرہ منہ بندغ نا میرات مریرہ۔ ولے براہوئی ادب ناپڑآ دا روایت شکنی و پوسکن آ رجحان آتے کسر تنگ نا وَڑک خنتگپسہ۔ دا ہیت ہم راست ءِ کہ دا بولی ءِ پاروک آ بلوچ راج ہم تو تینا روایت آتے اِلنگ کن تیاراف، و دا پوسکن آ شونداراَ دوراٹی ہرا روایت آتا پلّو ءِ سخت تو روئی کُس، اودے یلہ کنگانے، و ہراڑے روایت شکنی نا گرج ءِ، اوڑے روایت آ تون تینے ہندن گنڈوک تخنگانے، کہ اوڑان شونداری و پوسکن آ دورانا آسراتی تیان فائدہ ہرفنگ کن گیگ ختنگپک۔ ہندا رویہ براہوئی ادب ناپڑآ ہم ارے۔ دا کل راستکی تے تیخین اٹ اینو نا نوشتوک امنّا تو کیک، ولس مجلس آ تیٹی اونا گپ و تران نا سرحال آ ک ہم مدام ہندا مریرہ، ولے راستکی و عمل نا دنیاٹی داڑان چَپ کنتنگک۔ براہوئی ادب اٹی تینائی گری و سنگتی نا بنداو آ اینو ہم ناحق نا جود تین پہ تین ءِ سفت کنتنگک، رَدا نگار و یہ غاتے راست پک کرفنگ کن 'تاویل' آ تیان کاریم ہلنگ نا چرجوئی اینو ہم برجاءِ۔ ساڑی شوندار آ دوراٹی ہراڑے راستکیک ہچ ڈکنگ مفسہ، ولدا ہم ہمو بندغ آ تاسِتا کتنگک، ہرا فک لوز اس ہم نوشتہ کتنو، یا ہرا فتا دو آن بولی فائدہ غان زیات نسخان ہر فینے۔ و اینو ہم نوشت و کاریم تے ہُنگ نا جاگہ غا حیثیت ءِ ہُنتگک، و شرف تنتگ کن نوشت و کاریم تے آخا بلکن گریڈ و حیثیت ءِ فارمولہ جوڑ کنگانے۔ دا راستکی ءِ براہوئی ادب تون گنڈوک کل نوشتوک و خوانوک آ ک امنّا ہم کیرہ کہ نا ادب راج آن خرُک منتگ کتنے، دا ہم پانتگک کہ نا بولی ٹی چندی صنف آ تیا مروک آ کار یمک بیرہ ہور تیا حساب مریرہ، دا ہم امنّا کنتنگک کہ بولی ہمسائے بولی تیان پد تموک ءِ، ولے دا کل آن پد ہم نوشت و خوان تون گنڈوک بندغ آ تا بابت ہیت کنتنگ یا اوفتا کاریم تے کم یا نزور پانتنگ نا موکل تنتگپک۔ دا پاتنگک کہ براہوئی ادب ہندن شون ہلوک اف، ہرا خس کہ گرج ءِ، ولے دا ہیت ءِ لس بندغ اسکان سرکتنگ آخرّ کتنگک۔ ہندا ہمو رویہ غاک ء، ہرا فتے روایتی پانتنگک، و ہندا روایتی رویہ براہوئی بولی و ادب ءِ نسخان تنتگ نا سوب مسنے، و دا نا شونداری نا کسر اٹ کل آن بھلا اڑ اندءِ۔

بے چَس بے کسر

وحید زہیر

جوان انگا کماش ہموفتا مریک، ہرا اونا علم و نظریہ ءِ پسند کیرہ، او ہر کس کن یا ہر کس نا مفک، ہر کس ءِ تینا کتنگ کن جہد و کوشست کیک۔ بیرہ تو لنگ بش منتگ اٹی ہم کس کس انا مفک۔ اسٹ ایلو ءِ جوان ء کسر اسے آ شاغتنگ، اسٹ ایلو ءِ گمراہی سے آن تو تنگ اٹ بندغ اسٹ ایلو نا جوڑ مریک۔ دا وخت آ دن ء ہچ ء گند اس کچاری، مجلس و دیوان آ تیان بفک۔ ہر کس انت و امر ء ہیت اس کے، ایلو اودے اوَ کیک۔ مقابل مجال ءِ کس کس انا نزوری تے پاش کے۔ دن تن تین تون اسٹ ایلو ڑتون ظلم کنتنگ اٹی اُن۔ ہندا سوب آن ہر بندغ تینے کماش اس خیال کنتنگ اٹی ءِ۔ ہر اسٹ تینے تینا کاریم اٹی بھلو چا ہندار اس تَنتنگ اٹی ءِ۔ کس اس تینے کس انا شاگرد پانتنگ کن تیار اف۔ نئے او شاگرد جوڑ منتگ کیک، انتئے کہ اودے ہر بندغ ہندانہ اوَ کیک، ہندانہ واہ واہ کیک کہ او تینے بڑز ء بٹ اسے آ خیال کیک۔ اینو نا وخت اٹی پانتنگ کینہ کہ بیدس خواری و جہد اسے آن بندغ ہر گڑا جوڑ منتگ کیک۔ انتئے کہ سد و سد روپئی ٹی بینا فلیکس آ بندغ تینا اسہ بھلو فوٹو اس شینک کرفنگ کیک۔ و دو ءِ تینا تران کروک آ راہشون آنبار تہواٹی چغل ترسا دا فوٹو ءِ سڑک اسے نا نیام اٹی درجنگ کیک۔ مجال ءِ اودے تینٹ شرم برے کہ کنا حیثیت انت ءِ؟ یا کنا کرامات آ ک انت ء؟ ولے اسہ دے اٹی تینا ہدواویل اٹی پنی مریک۔

ہر بندغ اونا درنجوک آ فوٹو نا سِفت ءِ کیک یا اوڑتون یات کیک کہ فوٹو ءِ نا خناٹ۔ بس او بندغ بال کیک۔ ای تو ہمو بندغ آتے ہم خنانٹ ہرا فک اسہ بھلو دیوان اسے ٹی بشخ ہلکنو، ہرا تم دیوان چٹانے گڑا ہِنا نو ہمو ڈائس آ سلیسنو، اسہ بھلو راہشون اسے آنبار تینا فوٹو ءِ ہلفینو، و پدا فیس بک آ اودے شاغانو۔ دا اسہ شوقتی سے نا عادت مرے تو پین گڑاسے، ولے دادے 'دونمبری' کن کاریم اٹ اتنگے، تو او جتاء گڑاسے۔ مست اسہ منصب اسے آسر منتگ کن شاگردی کنتگا کہ، کتاب و اخبار آتے پوآنبار چٹنگا کہ۔ پٹ آتے پیہن کنتگا کہ، گڑا کلہ سے اٹ کس تینا منشا و مسخت اٹی سر سہب مسکہ۔ ولے داسہ اسُل دن اف، پوسکن آ ٹیکنالوجی حالانکہ گڑاتے مشکل کرینے۔ ولے نن گڑاسے نا روح اٹی پیہنگ آن ترّ نہ، کہ او مشکل ءِ کاریم اسے۔ گڑا نن آسان ءِ کسر اس پٹنہ۔ مست برام اسکان سر منتگ کن چناک ادی ادی کریرہ۔ داسہ ادی ادی نا گرج اف۔ بس برام آ زو آن زو سر مروئی ءِ۔ بادشاہ و برامی پانگنوئی ءِ۔ ہراڑان برام نا ہمو چس سلتنے۔ برام ہم ملنڈ اس جوڑ مسنے۔ آسانی اٹ بادشاہ جوڑ منتگ آن بادشاہی نا قدر ہراڑے معلوم مریک۔ ہندا سوب آن رشتہ غاک در و آن چَپ اینو نزور ءِ۔ اگہ کس ءِ گڑاسے نا روح ءِ پہہ مروئی ءِ، گڑا اوڑتون روحانی تعلقداری اس گنڈوئی مریک۔ اونا تہٹی پترینگوئی مریک۔ اوڑتون جوان ء وخت اس تدیفوئی مریک۔ گڑا بندغ اسہ ہندا سے آ سر منتگ کیک۔

☆☆☆☆☆

پت

افضل مراد

ہراتم کہ اونا کنڈ آہُراٹ تو پین ہچ اس خفتوٹہ، اوٹی نت تان کاٹم اسکان تینا کنتگ نا اسہ کمال اس کُس۔ ای کشیدہ کاری نا ادارہ ٹی تینا بلوچی کشیدہ نا کسب کاری تا کاریم تے دنگ اتنگ نا وخت آ شابو ءِ خنٹاہ، او گُد کاٹم آ اسُل پڑدہ ٹی بسکہ۔ ای سینٹر اٹی پارٹ ٹائم کاریم کریٹہ، و داڑتون اوار تینا میڈیکل نا کاریم تے ہم کرسا ہنٹاہ۔ شابو منہ دے اٹی کنے مہرانا معنہ غاتون درستی راستی کرفیس۔ او ڈائجسٹ خوانا کہ، کنے جوان ء جوان ء شعر بفیکہ۔ کنے آ خوشخط و گچین ء چٹھی نوشتہ کریکہ۔ او کشیدہ نا چندی زَیل انا وَڑک جوڑ کنتنگ کریکہ، ہندا خاطر آن اودے آرڈر ہم زیات رسینگا کہ۔ شابو غٹ آن ڈکوئی کن تون اوڑ دہی کریکہ۔ نن آ خبت نا ڈٹ و وَڈول جوڑ کرینہ، او استاد اس منتگ خواہسکہ، و ای ڈاکٹر اس۔ نا مہر بولان نامَش تیٹی شیپول کریکہ۔ گونڈ انگا لوز آ تیٹی پاو کہ نن گڑانا نیام اٹی داوڑ اٹ مرینہ، ہرا وڑ اسہ سینما سے ٹی ننے اسکرین نا زی آ ساڑی گڑانا سرپدی مریک۔ ولے ہراڑے عکس انا پد ءِ یعنی کہ اسکرین نا پد آن ہچ اس ا ف ک۔ ہیوم خارجی دنیا نا آزمونده ءِ کرسا دا نوشتہ کیک کہ نن اگہ دا معلومداری کین کہ نا دماغ گڑا ءِ ہرا وڑاٹ چاہک تو انت؟ دانا سوب دماغ نا تینا جندانا واکداری یا دانش ارے یا آخا؟ دن کہ مَش نن کن اسہ ءِ روح اسے نا خیال ءِ تخنگ یا اوڑان زیات اسہ بے سماء سوب اس؟

اینو نا ساڑی وخت اٹ ننے چندی بندغ آ ک رسینگرہ ہرا کہ مادیت و عینیت نا جھیڑہ ٹی بیرہ مادیت ءِ گمراہ کروک آ فلسفہ پارہ۔ مادیت نا دا بنداو آ اصول ءِ راستکی چاہنگ مریک و لے منپروک آ ک دانوشتہ کیرہ کہ مادیت نا غٹ آن زیات است ءِ پرغوک آ دا عیب بیرہ اسہ مفروضہ یا خیال اسے نا کچ اٹ شعور تروک آ معروضی تنیا ودیدار ہڑزخوان آتا باروٹ پورو سرپدی دوئی کنتنگ کیک۔

داڑے نن تدوک ء اسہ بھاز نریان و ریفوک ء نظریہ سے تون مون مقابل مرینہ۔ ہرانا بابت مخلوق اٹی است خواہی اسُل بھاز خنتنگک۔ تاریخ نا ڈول اٹ فلسفیانہ نظریہ غاتیٹی دانا چندی دروشم آ ک رسینگرہ، ننا خوار زاری تے ٹی دا ہمو بندغ آتا 'خلاصہ' ءِ، ہرا کہ بے کنڈ ہلنگ ناچیہانٹ خلیرہ و تینا بے ہودہ انگا تَب ءِ سائنس نا کمبوتی تا پد آن ڈکرہ، ننے دا ہیت انا منتگ کیک یا اسہ خن تیان چپ بے سما ء روح اسے نا خیال ءِ تخنگ یا اوڑان زیات اسہ بے سماء سوب اس؟

اینو نا ساڑی وخت اٹ ننے چندی بندغ آ ک رسینگرہ ہرا کہ مادیت و عینیت نا جھیڑہ ٹی بیرہ مادیت ءِ گمراہ کروک آ فلسفہ پارہ۔ مادیت نا دا بنداو آ اصول ءِ راستکی چاہنگ مریک و لے منپروک آ ک دانوشتہ کیرہ کہ مادیت نا غٹ آن زیات است ءِ پرغوک آ دا عیب بیرہ اسہ مفروضہ یا خیال اسے نا کچ اٹ شعور تروک آ معروضی تنیا ودیدار ہڑزخوان آتا باروٹ پورو سرپدی دوئی کنتنگ کیک۔

داڑے نن تدوک ء اسہ بھاز نریان و ریفوک ء نظریہ سے تون مون مقابل مرینہ۔ ہرانا بابت مخلوق اٹی است خواہی اسُل بھاز خنتنگک۔ تاریخ نا ڈول اٹ فلسفیانہ نظریہ غاتیٹی دانا چندی دروشم آ ک رسینگرہ، ننا خوار زاری تے ٹی دا ہمو بندغ آتا 'خلاصہ' ءِ، ہرا کہ بے کنڈ ہلنگ ناچیہانٹ خلیرہ و تینا بے ہودہ انگا تَب ءِ سائنس نا کمبوتی تا پد آن ڈکرہ، ننے دا ہیت انا جاچ ءِ ہلوئی مریک کہ انت دا دلیل آ ک راست ء و پد آن اوفتا رزلٹ انت مریک؟ اگہ 'لا ادریت' پرست آتا پانتنگ نا ڈول راستی منتگ کپک کہ گڑانا اصل فطرت ءِ درست کنتنگے، و نئے دا معلومداری منتگ کپ کہ انت نا علم گڑانا پاش انگا دروشم اسکان سلوک ءِ۔ تو ولدا گڑا نن معروضی راستکی نا وجود نا ہیت ءِ کنتنگ کپنہ، و نئے دا چاہنگ کینہ کہ گڑانا تینٹ ہم وجود اس منتگ کپک یا اسہ خن تیان چپ بے سما ء روح اسے نا خیال ءِ تخنگ یا اوڑان زیات اسہ بے سماء سوب اس؟

اینو نا ساڑی وخت اٹ ننے چندی بندغ آ ک رسینگرہ ہرا کہ مادیت و عینیت نا جھیڑہ ٹی بیرہ مادیت ءِ گمراہ کروک آ فلسفہ پارہ۔ مادیت نا دا بنداو آ اصول ءِ راستکی چاہنگ مریک و لے منپروک آ ک دانوشتہ کیرہ کہ مادیت نا غٹ آن زیات است ءِ پرغوک آ دا عیب بیرہ اسہ مفروضہ یا خیال اسے نا کچ اٹ شعور تروک آ معروضی تنیا ودیدار ہڑزخوان آتا باروٹ پورو سرپدی دوئی کنتنگ کیک۔

داڑے نن تدوک ء اسہ بھاز نریان و ریفوک ء نظریہ سے تون مون مقابل مرینہ۔ ہرانا بابت مخلوق اٹی است خواہی اسُل بھاز خنتنگک۔ تاریخ نا ڈول اٹ فلسفیانہ نظریہ غاتیٹی دانا چندی دروشم آ ک رسینگرہ، ننا خوار زاری تے ٹی دا ہمو بندغ آتا 'خلاصہ' ءِ، ہرا کہ بے کنڈ ہلنگ ناچیہانٹ خلیرہ و تینا بے ہودہ انگا تَب ءِ سائنس نا کمبوتی تا پد آن ڈکرہ، ننے دا ہیت انا منتگ کپک یا اسہ خن تیان چپ بے سما ء روح اسے نا خیال ءِ تخنگ یا اوڑان زیات اسہ بے سماء سوب اس؟

اینو نا ساڑی وخت اٹ ننے چندی بندغ آ ک رسینگرہ ہرا کہ مادیت و عینیت نا جھیڑہ ٹی بیرہ مادیت ءِ گمراہ کروک آ فلسفہ پارہ۔ مادیت نا دا بنداو آ اصول ءِ راستکی چاہنگ مریک و لے منپروک آ ک دانوشتہ کیرہ کہ مادیت نا غٹ آن زیات است ءِ پرغوک آ دا عیب بیرہ اسہ مفروضہ یا خیال اسے نا کچ اٹ شعور تروک آ معروضی تنیا ودیدار ہڑزخوان آتا باروٹ پورو سرپدی دوئی کنتنگ کیک۔

کرے وُ است تس، شابو لمہ نا است ءِ پوڑو کرے۔ ننکان فون انا گھنٹی لگّسا ہنا، ولے شابو اٹینڈ کتو تے۔ ماما نا ہیت آ ک او نا بادوی آن شیپول کرسا ہنار۔ داسہ او دے فیصلہ کروئی کُس کہ مہرانا پت ءِ برجا تخے یا خاہوت نا شرف انا۔

سہب اتون بش مس تو لمہ کلام پاک نا تلاوت ءِ کریکہ۔ شابو چا کرے ایس، و لمہ ناخرُک آ تُوس۔ لمہ او نا کنڈ آ ہُرا و است اٹ پارے کہ مسٹر نا است خواہی زیات اہم ءِ، او انا گت کلام پاک ءِ ہرفے و مسٹر نا کاٹم آ تخسا سوج کرے.....شابو پا، جائی نی زاہد تون مہر کیسہ؟ شابو تینے تو ننگ کتو، و لمہ نا لڑزوک آ دو تیٹی ہلسا پارے: ''آخا ای زاہد ءِ درست کپرہ، اوڑتون کنا ہچ ءِ تعلقداری اس اف۔ ای او دے درست کنتنگ ہم خواپرہ'' لمہ آڑسندہ اس کشا و کلام پاک ءِ بڑزا تخا، و شابو ءِ خمب کرسا خدا نا شکر ءِ ادا کرے..... کہ خاہوت نا مَرّ و شرف بچّا۔

☆☆☆☆☆

فلسفہ لا ادریت

..... عابد عدید

دا فلسفہ ءِ مخلوق آ ک مسٹمیکو فلسفہ خیال کیرہ، فلسفیانہ دلیل و نوشت آ تا سیم و دنگ ءِ کچ کنتنگ داخہ در مشکل اف انتئے کہ غٹ نظریہ غاک عینیت پرستی و مادیت پرستی نا ارا بھلو بشخ ء۔ داڑان بیدس مادیت پرستی نا تیوئی دلیل آ ک سرسہب خنتگرہ۔

گڑا س خوانگ آن گڈ ہندن لگک کہ بندغ ءِ سوچ خلیفوک آ فلسفہ یعنی کہ مادیت ننے تینا پلو یڑاٹی ہلیک و لے حالیت آ ک داخہ در سُترا افس دنکہ نن مستی معلومداری کریسن۔

جدید عینیت پرستی پادری بر کلے آنبار راست پاروک ا ف ک، بلکن دن انگا بندغ آ ک تینا خیال آتے کچ آن زیات بھلن مونی اتیرہ۔ او پوسکن انگا اصطلاح تے کاریم اٹی اتسا کنفیوژن تالان کیرہ۔ تا کہ دا خیال آتے سادہ انگا بندغ آ ک اسہ جدید ء فلسفہ نا سرپد مریر۔ نن مستی ہم خنہ کہ نن فلسفہ نا ارا بنداوی آ سوج آتا ورندی ءِ تنگ کینہ۔ ہرا کہ تیوئی وڑاٹ اسہ ضد اسے ء، دا ارا ورندی سرجم وڑاٹ اسل پاش ء، ہرا کہ تین پہ تین اٹ اسہ ایلو تون جھیڑہ کیرہ۔

ہڑد ہمیکو کرن اسکان تو فلسفہ نا ارا بشخ ئسر، اسہ کنڈ آ مادیت پرست آ تا دا پانگ ئس کہ مادہ نا خیال آ تیان پیشن وجود تخک۔ ارٹمیکو کنڈ آ عینیت پرست آ ک ئسرہ، ہرا کہ تینا روحانی سرکڑدہ بر کلے آنبار مادہ نا وجود ءِ منتوسہ۔ او دا پاریر کہ مادہ بیرہ ننے ٹی بلکن نا دماغ آ تیٹی وجود تخک۔ دا وخت اسکان سائنس اٹی کچ آن زیات شونداری بسنے۔ او روحانی خیال آتے نزور و پیر سرپد منتگ آ ہندا دورانا اسہ پین فلسفہ اس ہم ودی مروک آ چنا غانا بارنت دو خلک ہرادے اینو پگہ مخلوق لا ادریت پانک دا فلسفہ ءِ مسٹمیکو فلسفہ پانتنگا۔

مسٹمیکو فلسفہ نا دلیل آ ک:

دا فلسفہ بر کلے نا ودی منتگ آن گڈ ودی مس، و دا نا بنداوی آ تصور دادے کہ گڑانا راستکی و اصلیتی و فطرت سرپد منتگ بے باک ءِ۔ و دا کہ نن بیدس پاش انگا دروشم آ تیان پین ہچ اس سرپد مفرون۔

ہندا سوب آن دا فلسفہ ءِ لا ادریت پارہ۔

'لا' نفی نا کلمہ ءِ موئی اتیک، 'لا' نا لوزی معنہ دادے کہ ا ف ک 'ادریت' نا مسخت 'نا چاہنگوک' جوڑ مس۔

لا ادریت پرست آ تا پانگ ءِ کہ نن دا اسل سرپد مفرون کہ دنیا بنداوی وڑاٹ روح یا مادہ ءِ۔ نن کن گڑانا پاش انگا دروشم ءِ چاہنگ و یل اس ا ف بلکن او فتا راستکی ءِ چاہنگ اسہ بھلو و یل اسے۔

دے انا مثال ءِ ہلنگے فلاسفر آ تیکن سرپدی نا اسہ کسر اسے۔ نن دا پہہ مسن کہ دادے پوسکن و گڑ داف۔ دن کہ بنائی بندغ آ تا خیال دائس کہ دے انا گڑدی بیرہ اسہ ریفوک یا اسہ پاش ء دروشم اسے۔ پاش انگا دروشم اسہ سطی ء خیال اس مریک، ہرا دے نن گڑانا باروٹ تخنہ، دا او فتا راستکی مفک۔ ہندا سوب آن عینیت پرست و مادیت پرست آ تا مسکوہی آ شرہ دادے کہ گڑا مادہ ءِ، یا روح اسے۔ او نا پیشن اٹ وجود تخک ہم یا نہ؟ انت دافتے چاہنگ المی ءِ؟ دافتا باروٹ لا ادریت پرست آ تا پانگ ءِ کہ نن دافتا پاش انگا دروشم تے چانہ و لے دافتا راستکی ءِ اسل تیرون۔ او فتا وڑاٹ نن تینا حواس نا کمک اٹ گڑا ءِ خنتگ کینہ و محسوس ہم کنتگ کینہ۔

او فتا پیشن نا ظاہری آ پنجر و سانچئی آ دروشم ءِ درست کنتگ مریک دا پاش انگا دروشم نا سوب آن وجود تخک و فلسفہ نا بادوی اٹ دادے گڑانا سوب یا خاطر آن پانتنگک۔

و لے نن گڑا ءِ تینے آن جتا تینٹ دادے تینا راستکی اٹ، دن کہ گڑا تینا ذات اٹ تینٹ پانتنگک، نن دادے چاہنگ کپنہ۔ لا ادریت پرست آ تا خرُک آ عینیت پرست و مادیت پرست آ تا مثال ہندن ءِ دنکہ ارا بندغ مریر ہرا فتے ٹی اسٹ خرن واسٹ اس تا خیسن ء چشمک بینانے و برف اٹی چرینگسا برف انا رنگ آ شرہ کرسا کیرہ۔

گرج دا گڑانا ءِ کہ او علم ہم تخزہ، و لے ہڑ دوسر آ ک تا دادے تینا وڑاٹی ہُرہ، و او تینٹ اصل برف انا ساخت ءِ چاہنگ کپسہ، انتئے کہ او فک تینٹ چشمک بینا نو۔ دا گونڈ انگا دلیل آ ک لا ادریت پرست آ تا ئسرہ۔

دا فلسفہ نا سرکڑدہ خاک:

دا فلسفہ نا اولسر سرکڑدہ 1711ء غان ہلیس 1776ء اسکان سکاٹ لینڈ اٹی ہیوم نُسکہ۔ و 1724ء آن 1804ء اسکان جرمنی ٹی کانٹ نُس۔ ہڑ دوسر آ فلسفیک مادیت و عینیت نا نیام اٹی چک و تاڑ ءِ تو ننگ نا کوشست کریر، نن ہیوم نا دلیل آتیان داڑے اسہ روشناء خیال اس مونی انتگ نا کوشست کینہ۔ ہرانا باروٹ لینن تینا کتاب ''میٹریل اینڈ ایمپیریو کرٹسزم'' اٹ ذکر کرینے۔ دا کتاب اردو ٹی تجربی انتقاد نا پن اٹ پنی ءِ، و مارکیٹ آ تیان دوئی ہم منتگ کیک، و دا کان بیدس کتاب جدلیاتی مادیت رائٹر مارکس لینن اینگلس اٹ دا سر حال دوئی منتگ کیک۔

دا حالیت خن تا مون آ خنتگک، کہ انسان اسہ فطری ء سرشت یا اسہ زیباء خیال اسے نا تہٹی حواس آ سخت تخک، و عقلی آ دلیل آ خا بلکن عقل انا کاریم اٹی ہنگ آن مست نن سانده اسہ خارجی ء دنیا سے چپ و چاگڑ دا ٹی ہلینہ، ہرانا ننے آ ہچ ء پام و خیال اس ا ف۔ وا و نا وجود ہم سلک۔ دن تو نن تون ہمے پین باشعور آ ک ساڑی مفس یا ایسر مسنو، بلکن پین حیوانی آ مخلوق آ ک ہم ہندن انگا خیال آتا تا بیدار مریرہ۔ تینا غٹ پلان و عمل آتا وخت آ خارجی گڑا تیا باور کیرہ۔ ولے مچٹ اس فلسفہ انسان آتا دا دنیا نا ڈغار و آسمان ءِ اسہ ہندکروک آ بنائی خیال ءِ پرغسا ننے دا ہیل تس کہ دماغ اٹ غٹ عکس آ ک یا خیال آ ک مریرہ، وحواس بیرہ دا عکس آتا مونی اتنگ نا اسہ سوب اسے۔ حواس دماغ و گڑانا نیام اٹی ہچ ء وڑ اسے نا ادل بدل اس کپک۔ دنکہ نا مون مقابل چلتن نا مش ءِ، نن اخہ در اوڑان مرہنسا کانہ او ہموخہ در چنک مرسا کا ہک۔ ولے راستکی دادے کہ مش ننے آن جتاء وجود اس تخک، و مش اٹی ہچ ء وڑ اسے ٹی رد و بدل اس منتگ کپک۔ سوب دادے کہ نا دماغ تیٹی بیدس مش آن پین ہچ ء عکس اس الو کہ دا اسہ پاش ء فکری ء ہیت اسے۔

غٹ آن مست نن داہرن کہ ہیوم اول سراٹ لس بندغ آتا سرپدی ءِ راستکی اس منا کہ یعنی کہ خارجی دنیا نا وجود ءِ ہرانا نازی آ زہم اف، ولے دا کان گڈ او دامنپک کہ دا وجود اسہ معروضی ء راستکی سے۔

او نا خرُک آ دا وجود بیرہ اسہ عکس اسے، نا حواس ہرا کہ دا وجود و دا عکس انا ودیداری ءِ کیک دا لائخ اف کہ دماغ و گڑا ٹی اسہ تعلقداری اس جوڑ کے۔

ا و فک ہندا دے راستکی سرپند مسرہ۔ ولے او فک رد کنتگ ئسر، اینو سائنس ننے پانک کہ دے او وڑا فک ہراوڑ خنتگا کہ۔ او ہر گڑانا تالانی ناہیت ءِ کیک، ولے نن سرپند مرینہ کہ سائنس آن ردینک آ ک مریرہ، شیف بڑزیک مریرہ، و اینو دانا ہم روتہ غاتے بخ آ تیان گڈنگ ء دنکہ در و مونی اتنگا پگہ ردینک، اینو راست۔ ولے بندغ ولدا ہم غلط۔ دا وڑ 'لا ادریت' پرست ہراڑا سکان کہ گڑا نا تینا تہٹی چاہنگ انگ نا پین حالیت آ تا تعلقداری ءِ، دنکہ مذہبی روح ایمان و پین گڑا ک، 'لا ادریت' پرست آ ک نئے دافتے چاہنگ نا کوشست کیرہ و نئے دن انگا حالیت آ تیا شرہ کنگ ءِ جوان سرپند مریرہ۔

فلسفہ لا ادریت ءِ چپ کتگے:

اینگلر نا پانگ ءِ کہ زندانا وڑ ڈول و سائنس نا تالانی اٹ 'لا ادریت' پرست آ ک نئے بیرہ سائنس ءِ کاریم اٹ اتیرہ بلکن پرستی نا اسہ ہندن ء درو شم اسے، ہرا فتا سوب آن غٹ آن بھلا کوشست دادے کہ عینیت پرست آتے خار تفن و نئے مذہب تون بدلی تخن۔ 'لا ادریت' اسہ بے حیا ء مادیت پرستی اسے۔

دا مسٹمیکو فلسفہ ءِ سائنس اٹی بیرہ پاش انگا دروشم آ ک خنتگرہ، او نتیجہ دا تتنگ ءِ کہ سائنس نا کڑمب انگا افادیت آ تا زی آ شکبری تخنگے، او سائنس ءِ جوان پانگ آن ننے تورک۔ گڑا او چاہنگ سرپند منتگ یا شونداری اٹ کس اتون کمک کنتگ ءِ غلط و بے فائدہ پانک۔ عینیت پرست آ ک پارہ مست انا بندغ آ ک دے ءِ بر بیر گرڈ دخنار، و آ ک پارہ کہ نن پک تپنہ کہ عقل آن ننے تخت دوئی بفک، و اگہ ملی آن بیدس پین وڑ دن کہ مذہب یا ایمان نا مسخت سخت تتنگ ءِ، و سائنس آ تیخین ءِ کم کرسا 'لا ادریت' مذہب نا پدی امنا کنتنگ کن کسر کشک۔

غٹ آن مست تینا ہیت ءِ راست کنتگ کن 'مادیت' پرست آ ک نئے بیرہ سائنس ءِ کاریم اٹ اتیرہ بلکن آزمونده غاتیان ہم، ہرا فتا سوب آن نن سائنس نازی آ گرپ تخنہ، دا عمل نا آزمونده نا بتنگ ءِ کہ نن گڑا ءِ چاہنگ کینہ، و او فتیان پامداری ہم دوئی کنتنگ کینہ۔ 'لا ادریت' پرست آ ک پارہ کہ دا پانگ کہ خارجی دنیا ساڑی ءِ یا نیست وڑاٹ ساڑی منتگ اف، کڑدار ناوڑاٹ نن چانہ کہ دنیا و گڑاک ساڑی ء۔ نن دا ہم چانہ کہ گڑانا باروٹ نا خیال آ تا گڑا اس بنداو ارار۔ نن تینا و گڑانا نیام اٹی ہرا تعلقداری ءِ جوڑ کرینن، او اسہ اصلیت اسے۔

(برجاء)

پڑدے لئے نوشکے تلار

افسانہ ہرادے کہ انگلش اٹی Shart Story پانتنگ اسہ سرحال اسے آ کنگ کپک۔ افسانہ نا جوانی داٹی مریک کہ اونا راج انا عکاسی ءِ کے۔

افسانہ غاتے ٹی برج خلیفہ یا نیاگرافال نا تذکرہ غاتے کیوتو ای دا سمجھپر ہ کہ کنا افسانہ قاری ءِ تینون ہمسفر کے۔ عارف ضیاء صاحب نا اکثر افسانہ غاک قاری ءِ تینون ہمسفر کنگ کپسہ۔ اوفتا بھلا سوب دادے کہ اونا بھاز آ افسانہ غاک نا راج اتون تعلقدار ختنکپسہ۔

آ ک ساڑی ء۔ ایلو افسانہ ہرا کہ نکاح نا پن اٹ ءِ اوٹی ریحانہ بحالت مجبوری ٹی تینا ارغ ءِ پین برام اسکین مجبور کیک تا کہ اودے اولا دمرے دا ہڑتوم آ ک مچے بھاز نا راج اتون تعلق تخرہ یعنی نا راج انا آ دینک آ کو ہندا خاطر آن دا افسانہ غاک خوانوک ءِ مچے بھاز ہمسفر کیرہ۔

''گوازی'' مصنف نا ایلو افسانہ ءِ داٹی وا ہندا کمبوتی ءِ کہ دا افسانہ ہم نا راج

نوری نا ہکل

حسن ناصر

اسہ سیرء تغ اسے ٹی مین دنیا نا غم تیان بے غم ہندن لگلک کہ کنے آ ہچ ءِ غم اس اف دن بے غم خاچنگ شاید بادشاک ہم کپس۔ ولے بادشاہ تے آ تو بھلو غم ارے تینا ڈیہہ انا تینا دھرتی نا۔

سیرانگا تغ اٹ' اسہ وار اتون اسٹ کنے ہکل تو او جاڑا پرانگا تغ آن دریہوتس۔..... اسہ وار تو کنا خنک پٹنگار! اسہ سبرء بابا اس..... کاٹم آتے بھلا دستار..... بھلا بروک آ ک تے' جوڑ تیا باریم' اورہ غانبارء روبدارء لہجہ سے ٹی کنے ہکل تس..... بش مہ خواجہ نی خاچنگ کن ودی متہ نس ودی متہ نس..... بشہ کہ نے خان ءِ معظم نوری آ نصیر خان تینا دربار اٹ خواہک..... خان اعظم نا بتنگ تون اسہ وار آ ہبکہ جک سلیسٹ' کنا جون یلہ مس! ای اسہ وار اتون سوج کریٹ خیر مرے انت مس .....او ہکل تو پارے مجرم اُس' نے انت اس پاروئی ءِ دربار اٹ پا' ہندارٹون اِرا سبرء ورنا کنا باسک آتے ٹی ہلکر وکنا لخ اٹی زنجیر تے شاغار' نت اٹی جولان آ ک..... کنے گرسہ.....زنجیر تا شڑنگہ شڑنگ میری نا کنڈ آ دریر..... بھلا مسیت نا مون آن گدر ینگسہ.....کنا ذہن اٹ چندی سوج آ ک چست مرسا کریر، کہ کنے آن انت خطا اس مس.....میری نا روشار نا کنڈ آن اسہ ٹنڈیل اسے آن گدر ینگان میری نا بھلا درگہ غا ٹک ٹک مس..... ورندی تون دربان آ ک درگہ ءِ ملار۔ سپاہی تا اسہ قطار اس سلوک بھلا دستار و دستار تا پلو آ ک مون آن گلو بند کروک مخ تیا تا زغم آ ک لڑونج ئسر.....اسہ دوٹی اسپر آ ک.....منبر سپاہی ہلی تا زی آ گشت کرسا اسہ کنڈ آن اسہ ورناس موکی ءِ چکا کہ..... زغم آتے گرم کرسا تیز کرسا بڑز کو میری نا برج آ تیا زغم آ تون ورناک سلوک پہرہ کریہ..... ہیب وکیب آ نظر تو روک ئسر..... ہر اسٹ کنے آ ہرک کہ دا امرء ڈوہدار ئسے .....کنا نک جولان آ تا سوب آن پانادی تخنکسہ منہ گام آن گڈ

سیڑھی تا قطار اس جوڑ کریسر..... جولان آ تون سیڑھی آ لگنگ کنا ساہ ءِ کشا دا بھلا زنجیر آ تا بھڑ اسہ پین عذاب اس ئسکہ..... ہرا کنا لخ اٹی ئسر۔ آخر انت بے بختی اٹ برز کو مزل آ سر مست۔ اسہ درگہ اس ملنگا ہندن ارٹمیکو آ خر گڈ یکو درگہ غان پد..... کنے تہٹی دکہ تسر.....زنجیر تا شڑنگہ تون ای مسن تماٹ..... انت بے بختی اٹ گوڈ آ تیا جک کاٹم ءِ بڑز کریٹ' دربار نا داپار ایپار آن کڑسیک خلوک ئسر، کڑسی تا پد آن سپاہیک زغم آ تون جک سلوک کڑسی تازی آ منہ نواب سردار تو لوک ئسر..... خن تا کنا مون آ اسہ بھلو تخت اس ئس' تخت انا داپار ایپار آن ارا ورنا بلوچی کشیدہ والا پکہ غاتون سلوک ئسرہ..... باادب با ملاحظہ ہوشیار نا پانگ تون سردار آ ک تینا ہند آ تیان بش مسر..... پردہ نا ایپار آن اسہ وار تون خان معظم نوری نصیر خان تینا زیبا غا دروشم تون پاش کرے..... کہ اونا دروشم اٹ اسہ رعب رباب اس ئسکہ.....زغم مخ آتے تفوک.....خیسن خماری آ خنک.....نور آن پر آ چہرہ تینا تخت آ تو س اونا تو لونگ آن گڈ ایلو کچاری تینا ہند آ تیا تو س.....۔

خان معظم نا مون آ غصہ تالان ئس۔ ترند آ لہجہ تون یارے..... خواجہ ءِ ایسرے..... جی خواجہ..... خواجہ کنا قصور انت ءِ کہ کنے پرانگا تغ آن بش کریر ایسر.....اونا غصہ مچے پین تیز مس..... ترند آ تو ار تون یارے.....نی داسکا ارّفسہ کہ کنا جرم انت ءِ؟..... نا جرم دادے کہ نی خاچوک اُس۔ انت نا زندانا مسخت خاچنگ ءِ؟ نی بتنس ..... بلوچ آ ک پارہ کہ ''خاچوک آ تا میہی نر کیک''۔.....کنا مون آ اسہ خلیس اس تالان مس۔ پیشانی آن کنا خید آ ک یلہ مسر..... مدان آ تو ار تون پاریٹ..... خان معظم! خاچنگ.....خاچنگ.....کنا ہیت گٹ اٹ سلیس بارس۔ خان اعظم تینا جوزہ تون تینا تخت آن جک سلیس انت ہندا دے اکن ای نمے دار یاست نا مالک کریٹ کہ نم بے غم خاچبو انت ای ہندا خاطر آن دہلی اسکان تینا ہلی تے دو دیلیفیٹ؟..... نمے اسہ منظّم ء ریاست اسے نا مالک جوڑ کریٹ۔ او نم تینا زند ءِ خاچنگ اٹ تدیلفبو..... وپیشن نا برے نما مال مڈی خیسن پیہن ءِ دزے دے ونم بے غم خاچبوای ہندا دے اکن نمے دانا وارث کریٹ کہ قبیلہ زئی تے ٹی بشخ و پانٹ مبو.....زبان نازی آ بشخ و پانٹ مبو.....؟

اونا ہیت آ ک کنا روح اٹی پتر ینگسہ کنا پڑہ غاتے بش کریرہ۔ اونا ہکل آ ک کنا جوزہ غاتے بڑز کریر او کنے ہندا خہ ہمت تس کہ ای حق ءِ حق پاو۔ ای اسہ وار اتون تینا دوتے بڑز کریٹ۔ زنجیر تا شڑنگ آرہ کنا جوزہ غان چرکاو پیش تمّا کنا ترند آ تو ار تون سپاہیک زغم آتے کشار و مون آ بسر۔ ولے خان اعظم دوتے بڑزا کرے اوفتیا اشارہ کرے۔ البیو دا ورنا ءِ تینا است انا ہیت ءِ کہ اودے دا مسخت اٹی تینا سفائی ٹی ہیت کنگ نا حق ارے۔

اونا دا انصاف نا ہیت آن کنا جوزہ غاک ورنا مسر کنا خنک خیسن دم کنا تیز تیز سینہ غان پیش تمّا کہ وتہٹی ہنا کہ۔ خان معظم! دا زئی وقبیلہ غاک تو نما اتو ک ءِ داٹی نا انت قصور؟۔

اونا مون آ اسہ عجیب ءِ کیفیت اس تالان مس او پارے! ورنا قبیلہ غاتے سردار آتے اسہ منظّم ء ریاست وحکومت اس چلیفنگ کن کریٹ کہ دا تیٹی نا رہیدہ غاک ہراٹی چنکا بھلا تفوک ءِ' ای نے پلو شریک کریٹ کہ نم اسہ قوم اسے اُرے قبیلہ غاتے دا خاطر آن جوڑ کتویٹ کہ نم بشخ و پانٹ مبو ..... اونا دا ہیت آ ک کنا دماغ اٹ ہندی مسوسر۔ ہندا سوب آن دا سہ ای ڈب آ تو ار تون پاریٹ.....خان معظم قصور کنا اف نا ڈغار نا و دشت اکن تو جنگ کریرے کہی علاقہ غاتے فتح کریرے ولے افسوز ..... ننے شعور تننگ کن ہچ ءِ دانش گاہ اس' ہچ ءِ مدرسہ' و یونیورسٹی اس جوڑ کتویرے۔ اگہ نا شعور آتے زندہ تخنگ کن تینا ڈیہہ انا شونداری کن نم علم انا پلو ءِ شابیت کنگ کن دا خلکت ءِ نا تعلیم نا کنڈ آ ایسرے تو نن اینو دن خاچوک متونہ نتا تہہ انا بندغ آ ک دن بے چیٹی' بے سرئی و بے کسری نا گواچی متورہ۔ اسہ وار اتون خان اعظم جوزہ ٹی تینا دوتے بڑز کرے..... ورنا..... بس.....بس.....نم دورانا خواست آتے پُہہ مترے..... ننے اخہ کروئی کُس نن کرین..... دا ڈیہہ ءِ پین نا جلہو کروک آ تیان بچفنگ کن دانا رکھ چیٹ ءِ کرین۔ دا سہ نم تینا دورانا خواست آتے پورو کرسہ تینا مال مڈی نا خواجہ منگ کیرے۔ ہمو قوم آتے زندہ منگ نا ہچ ءِ حق اس اف کہ او دور انا نبض آن واجب مفس۔ او تینا زند، قوم، ربیدہ مال مڈی نا رکھ چیٹ کن جت پت کپس۔ ننے انت اس کروئی کُس کرین دا سہ نم تینا دور زمان نا خواست آتے مون آ تخسہ علم وہنر ودانش مال مڈی دود ور بیدہ نا وارث مبو۔ نی اگہ وخت انا رفتار تون گام کنگ کپسہ تو نی کار روان آن پد سلوس.....۔

انت ہندا سوب آن نمے داڈیہہ انا مالک کریٹ کہ نم ٹکر ٹکر مبوا سہ ایلو نا سوتے آ مبو انت مس نما ربیدہ غاتے انت مس نما سیوت آتے انت مس..... اونا خن تے ٹی سوال اونا جوڑ تیا سوال آ ک نسرہ.....غصہ غان اونا خنک پھل آ مبارخیسن نسرہ۔

خاچوک آ قوم آ ک بے سہب منگ مریرہ۔ ای نمے بے سہب منگ خننگ خواپرہ۔ اسہ ترند ء ہکل اسے تون تخت آن بش مس۔ اونا جوزہ غاک کنے آن سوال کریرہ۔ او اسہ غورانٹ اسے تون ہکل کرے ''انت نم خاچوک ء قوم اسے اُرے؟..... نمے تینا آ خبت ناجت پت کن ہلتنے''.....

نوری ناہکل تون کنا خنک پٹنگار' تغ آن سما کریٹ دانگ اینگ چک خلکٹ' نئے نوری نصیر خان ءِ نئے میری ءِ' نئے دربار..... ولے کنے ہندا سوج ہرفے کہ انت نن واقعی خاچوک ءِ قوم اسے اُن؟۔

☆☆☆☆☆

زراب آن زندان اسکان

عامر فیاض

اسہ نشست اسے ٹی ختم مروک ءِ کسہ اس مریک اسہ نشست آن مراد اسہ گھنٹہ اس مریک و 20 منٹ ہم منگ کیک۔ براہوئی ادب اٹ اولیکوا فسانہ ''مسافر'' نا پن اٹ چاہنگک ہرانا مصنف مہیم خان ئس۔ بھاز آ ک پارہ ہیبت خان ئسکہ۔ 24 دسمبر 1954ء اٹ ''نوائے وطن'' نا تاک آ تا زینت مس۔ اوکان گڈ شعوری وڑ اٹ افسانہ نازی آ ڈاکٹر تاج رئیسانی صاحب کاریم کرے۔ اونا کتاب ''انجیر نا پھل'' براہوئی افسانہ غاتا اولیکو چھاپ مروک آ کتاب ءِ ہرا کہ 1982ء ٹی اٹی شینک مس۔ دا کتاب ءِ نن افسانہ نا کنڈ آ ردوم نا اولیکو گام ہم پانگ کینہ۔ اوکان گڈ ہندا ہی سن اٹ منہ تو آن گڈ ''عارف ضیاء'' صاحب نا ''زراب'' چھاپ مس۔ ہندن 1984ء اٹی خواجہ گل بنگلزئی صاحب نا ''دڑ دا تا گواچی'' چھاپ مس۔ تکنیکی حساب اٹ ڈاکٹر صاحب ہڑتوم آ تیان بڑزا ختنگک چونکہ افسانہ دا دور اٹ ردوم اٹی ئس ہندا خاطر آن بھاز تکنیکی حوالہ اٹ بحث مباحثہ سہی مفروءِ۔ ولدا ہم کنا مخت خواجہ عارف ضیاء صاحب نا براہوئی افسانہ غاتا کتاب ''زراب'' و ''زندان'' آ مچہ بھاز تنقیدی جاچ ہلنگ ناءِ۔

''زراب'' براہوئی ادبی سوسائٹی نا کنڈ آن 1984ء ٹی چھاپ مس۔ داٹی کل 15 افسانہ ء بلکہ گڑا س انشائیہ یا مقالہ پانگے تو غلط مفرو۔ ضیاء صاحب تینا کتاب نا انتساب ءِ ہمو ورنا تا پن اٹ کیک کہ او فک براہوئی ادب آن تہاری ءِ کشنگ و ترقی نا اسہ پوسکن ء کسر اسے آ شاغنگ و تینا است انا دتر اٹ براہوئی ادب ءِ سینگار کنگ نا کوشست آ تے ٹی لگوک ء۔

''زراب'' نا اولیکو افسانہ ''تنہائی'' نا پن اٹ اونا صفحہ غاتا زینت ءِ تکنیکی حساب اٹ دا افسانہ اس پانتنگ۔ دادے نن انشائیہ یا مقالہ پان تو غلط مفرو۔ انتئے کہ افسانہ نا بنداوی ضرورت آ تے ٹی پلاٹ' مکالمہ و منظر نگاری الی مریک۔ دا سرحال آ تروک ا افسانہ ٹی دا کل گڑا تا کمبوتی ءِ۔ دا پانگے دا بس آمدنا اسہ خیال ئسے ہرا کہ زراب اٹ تروک ءِ۔

زراب نا ارٹمیکو افسانہ ''لاشعور نا سفر'' شعور نا اسہ گچین ء سفر ئسے داٹی تہذیب نا ردوم نا مرحلہ غاتے درشان کنگانے ولے شعوری سفر ہمو وخت آ پین زیات گچین مریک ہرا وخت نا قاری ہمو جا گہ غان واجب مرے۔ دا افسانہ ٹی ضیاء صاحب مونہجو ڈرو نا تذکرہ ءِ کرینے نا لس الس مونہجو ڈرو آن انت واجب ءِ۔ ہند خاطر آن دا شعوری سفر تون قاری ہمسفر منگ کوشست آ تے ٹی لگوک ء۔

''زراب'' نا اولیکو افسانہ ''تنہائی'' نا پن اٹ اونا صفحہ غاتا زینت ءِ تکنیکی حساب اٹ دا افسانہ اس پانتنگ۔ دادے نن انشائیہ یا مقالہ پان تو غلط مفرو۔ انتئے کہ افسانہ نا بنداوی ضرورت آ تے ٹی پلاٹ' مکالمہ و منظر نگاری الی مریک۔ دا سرحال آ تروک ا افسانہ ٹی دا کل گڑا تا کمبوتی ءِ۔ دا پانگے دا بس آمدنا اسہ خیال ئسے ہرا کہ زراب اٹ تروک ءِ۔

زراب نا ارٹمیکو افسانہ ''لاشعور نا سفر'' شعور نا اسہ گچین ء سفر ئسے داٹی تہذیب نا ردوم نا مرحلہ غاتے درشان کنگانے ولے شعوری سفر ہمو وخت آ پین زیات گچین مریک ہرا وخت نا قاری ہمو جا گہ غان واجب مرے۔ دا افسانہ ٹی ضیاء صاحب مونہجو ڈرو نا تذکرہ ءِ کرینے نا لس الس مونہجو ڈرو آن انت واجب ءِ۔ ہند خاطر آن دا شعوری سفر تون قاری ہمسفر منگ کوشست آ تے ٹی لگوک ء۔

''زراب'' نا اولیکو افسانہ ''تنہائی'' نا پن اٹ اونا صفحہ غاتا زینت ءِ تکنیکی حساب اٹ دا افسانہ اس پانتنگ۔ دادے نن انشائیہ یا مقالہ پان تو غلط مفرو۔ انتئے کہ افسانہ نا بنداوی ضرورت آ تے ٹی پلاٹ' مکالمہ و منظر نگاری الی مریک۔ دا سرحال آ تروک ا افسانہ ٹی دا کل گڑا تا کمبوتی ءِ۔ دا پانگے دا بس آمدنا اسہ خیال ئسے ہرا کہ زراب اٹ تروک ءِ۔

زراب نا ارٹمیکو افسانہ ''لاشعور نا سفر'' شعور نا اسہ گچین ء سفر ئسے داٹی تہذیب نا ردوم نا مرحلہ غاتے درشان کنگانے ولے شعوری سفر ہمو وخت آ پین زیات گچین مریک ہرا وخت نا قاری ہمو جا گہ غان واجب مرے۔ دا افسانہ ٹی ضیاء صاحب مونہجو ڈرو نا تذکرہ ءِ کرینے نا لس الس مونہجو ڈرو آن انت واجب ءِ۔ ہند خاطر آن دا شعوری سفر تون قاری ہمسفر منگ کوشست آ تے ٹی لگوک ء۔

''زراب'' نا اولیکو افسانہ ''تنہائی'' نا پن اٹ اونا صفحہ غاتا زینت ءِ تکنیکی حساب اٹ دا افسانہ اس پانتنگ۔ دادے نن انشائیہ یا مقالہ پان تو غلط مفرو۔ انتئے کہ افسانہ نا بنداوی ضرورت آ تے ٹی پلاٹ' مکالمہ و منظر نگاری الی مریک۔ دا سرحال آ تروک ا افسانہ ٹی دا کل گڑا تا کمبوتی ءِ۔ دا پانگے دا بس آمدنا اسہ خیال ئسے ہرا کہ زراب اٹ تروک ءِ۔

زراب نا ارٹمیکو افسانہ ''لاشعور نا سفر'' شعور نا اسہ گچین ء سفر ئسے داٹی تہذیب نا ردوم نا مرحلہ غاتے درشان کنگانے ولے شعوری سفر ہمو وخت آ پین زیات گچین مریک ہرا وخت نا قاری ہمو جا گہ غان واجب مرے۔ دا افسانہ ٹی ضیاء صاحب مونہجو ڈرو نا تذکرہ ءِ کرینے نا لس الس مونہجو ڈرو آن انت واجب ءِ۔ ہند خاطر آن دا شعوری سفر تون قاری ہمسفر منگ کوشست آ تے ٹی لگوک ء۔

''زراب'' نا اولیکو افسانہ ''تنہائی'' نا پن اٹ اونا صفحہ غاتا زینت ءِ تکنیکی حساب اٹ دا افسانہ اس پانتنگ۔ دادے نن انشائیہ یا مقالہ پان تو غلط مفرو۔ انتئے کہ افسانہ نا بنداوی ضرورت آ تے ٹی پلاٹ' مکالمہ و منظر نگاری الی مریک۔ دا سرحال آ تروک ا افسانہ ٹی دا کل گڑا تا کمبوتی ءِ۔ دا پانگے دا بس آمدنا اسہ خیال ئسے ہرا کہ زراب اٹ تروک ءِ۔

زراب نا ارٹمیکو افسانہ ''لاشعور نا سفر'' شعور نا اسہ گچین ء سفر ئسے داٹی تہذیب نا ردوم نا مرحلہ غاتے درشان کنگانے ولے شعوری سفر ہمو وخت آ پین زیات گچین مریک ہرا وخت نا قاری ہمو جا گہ غان واجب مرے۔ دا افسانہ ٹی ضیاء صاحب مونہجو ڈرو نا تذکرہ ءِ کرینے نا لس الس مونہجو ڈرو آن انت واجب ءِ۔ ہند خاطر آن دا شعوری سفر تون قاری ہمسفر منگ کوشست آ تے ٹی لگوک ء۔

''زراب'' نا اولیکو افسانہ ''تنہائی'' نا پن اٹ اونا صفحہ غاتا زینت ءِ تکنیکی حساب اٹ دا افسانہ اس پانتنگ۔ دادے نن انشائیہ یا مقالہ پان تو غلط مفرو۔ انتئے کہ افسانہ نا بنداوی ضرورت آ تے ٹی پلاٹ' مکالمہ و منظر نگاری الی مریک۔ دا سرحال آ تروک ا افسانہ ٹی دا کل گڑا تا کمبوتی ءِ۔ دا پانگے دا بس آمدنا اسہ خیال ئسے ہرا کہ زراب اٹ تروک ءِ۔

زراب نا ارٹمیکو افسانہ ''لاشعور نا سفر'' شعور نا اسہ گچین ء سفر ئسے داٹی تہذیب نا ردوم نا مرحلہ غاتے درشان کنگانے ولے شعوری سفر ہمو وخت آ پین زیات گچین مریک ہرا وخت نا قاری ہمو جا گہ غان واجب مرے۔ دا افسانہ ٹی ضیاء صاحب مونہجو ڈرو نا تذکرہ ءِ کرینے نا لس الس مونہجو ڈرو آن انت واجب ءِ۔ ہند خاطر آن دا شعوری سفر تون قاری ہمسفر منگ کوشست آ تے ٹی لگوک ء۔

اگہ افسانہ نا راج انا عکاسی ءِ کپ تو بے چس مریک۔ اگہ مصنف دا نا شعوری سفر ءِ مہر گڑھ اٹ کریکہ ولدا ہم مونہجو ڈرو آن جوان مسکہ انتئے کہ مہر گڑھ نا بلوچستان اٹی ءِ اگہ کل نہ واہم گڑا نہ گڑا س الس مہر گڑھ آن واجب ء۔

تینا شعوری سفر اٹ مصنف اسہ جا گہ اس عدالت عظمیٰ غا تو لوک انصاف نا فیصلہ غاتے کیک۔ اونا ہندا فیصلہ غاتے ٹی اونا کوشست مریک کہ انصاف کیو ولے اونا ا نصاف ہم جا گہ اس مات کنیک۔ دنکہ بقول مصنف عدالت اٹی اسہ نیاڑی اس اتنگک اونا جرم دا مریک کہ اوتینا ارغ ءِ کسفینے و اوڑتون بے وفائی ہم کرینے۔ دا بے وفائی و کسفنگ نا سزا اودے دا ملک کہ اودے سنگسار کنگے۔ ولے ایلو جا گہ غا دا انصاف دن گٹو مریک کہ اسہ پین بندغ اسے ہم عدالت اٹی پیش کنگک اونا وا جرم دا مریک کہ او لنگڑی آن اسہ اِرغ اس دزانے ہرا کہ اودے نصیب منتگ کتہ نے۔ اونا دزی ہم ہلنگا نے۔ مصنف اوڑا رحم کنیک اودے دزی نا سزاءِ تفک بلکہ اودے با عزت بری کیک۔ مصنف نا نظر اٹ دا دزی دزی اس اف۔ اسٹ مصنف آن ارّفے کہ دے تینا خوشی اٹ دزی کیک۔ ہرا نیاڑی تینا خوشی ٹی تینا جسم انا واپاری ءِ کیک بلکن ہرا کہ دزی کیک اونا ہم پداٹ ہندن ءِ مجبوری اس مرو۔ اگہ کل انا ہندا چنکا چنکا مجبوری تے ہنگا تو راج انا انت مرو؟ ''شنزہ'' زراب نا چار میکو افسانہ ءِ دا اسہ نیاڑی سے نا جوزہ غا تا گٹو منتگ نا کسہ ءِ کہ او امرا سہ ہندن ءِ بندغ اسینا پلو آ تفنگک کہ او استگار و لے عیاش ئسے۔ برام آن پد او منہ دے اسکان اونا جوزہ غا تا خیال ءِ کیک۔ ولے منہ وخت آن گڈ او تینا مست انا سوسائٹی ٹی اوڑ دہ مریک او ہمو بدبختی تے ولدا ہر فک۔ اسہ شام اس اونا ایلم شراب نا نشہ ٹی اونا یعنی تینا بھابھی نا کمرہ ٹی پیہک شاہینہ ہرا کہ ہموکڑ دار مریک او اونا ایلم ءِ تینا اَرغ یعنی جاوید سمجھسہ تینا جسم انا ملاسی ءِ مر کیک۔ ولدا فیرنگ نا تو ار مریک او ہڑتوم آ ک سیا کار کنتگرہ۔ سوج دا ودی مریک کہ انت دا نتا راج انا عکاسی ءِ کیک؟ انت دا نتا بلوچ راج اٹی منتگ کیک کہ خاسپر تینا بھابھی تون مون مونی کے؟ دا فیصلہ ءِ خوانوک آ کے۔ اگہ دا نتا اراج اٹی منتگ کیک تو مصنف سہی ءِ اگہ نہ تو مصنف بھلو دروغ اس تڑینے فیصلہ خوانوک آ کے.....

پارہ افسانہ نا جوانی ہموا فسانہ غاتے ٹی مریک ہرا فسانہ غاک نا جندانا راج انا عکاسی ءِ کرسا کیر۔ بالفرض اگہ ای تینا مرودا افسانہ ٹی مچے بھاز تھرل نا عنصر اتون رلیٹ اف ایلو دا افسانہ نا پلاٹ اٹی بھاز جمپ ارے افسانہ نا خاصیت دا وڑ مریک کہ کڑدار ءِ آہستہ آہستہ ردوم انتگے اسہ وار آ کڑدار ءِ نہ بڑز کننگے نہ شیف گوازی نا تھیم اٹ اسہ مار اس یتیم مریک۔ ولدا الہ تے خوانفک تے اوکان گڈ او اسپورٹس اٹی کا ہک ولدا اسہ بھلو گوازی گراس جوڑ مریک اوکان گڈ ولائتی سیتو برام کیک دافتے ہندن ہلک دنکہ ای کہانی ءِ مسہ لین اٹی پاریٹ ہندن افسانہ ہم جمپ کنسا کا ہک۔

زراب نا افسانہ غاتا کل آن بھلا خامی دادے کہ او انڈر سٹوڈ ء، خوانوک آ ءِ وختی خبر مریک کہ کسہ نا مون آ کلانکس انت منتگ والا ءِ ہندا خاطر آن بھاز آ افسانہ غاک نیام اٹی سلرہ انتئے کہ خوانوک آ ءِ معلوم مریک کہ مون آ انت منتگ والا ءِ۔ ایلو دا کہ مصنف اکثر نا راج آن بے خبر خننگک۔ ہندا خاطر آن او نا زیات تر سرحال آ ک نا راج آن پیشن ء۔

روشنائی نا سفر نا پن اٹ اسہ جوان ءِ نا معاشرہ نا عکاسی کروک موضوع اس پنہ نمبر 92 آنوشتہ ءِ۔ ہرا ٹی نا پہوال آ مخلوق نا بیوسی و اوفتا کورانگا عقیدہ مخلوق داسکان پیر پرستی و تعویز اٹ ہندا خس اختہ ء، کہ روشنائی نا سفر داسکان اوڑ سکان سر متنے۔ ولے ایلو افسانہ ارمان ولدا ہندن شروع مریک، و ہندن ختم مریک۔ ہچ سما اف مصنف داٹی انت کلہو اس تننگ نا کوشست کنگ ءِ؟ شاید دا کہ لمہ اخس کہ کوشست کے مار او نا مفک، مار تینا زئیفہ نا مریک۔ ہندا خس لمہ لاچار مریک کہ او نا مار او نا اخری دیدار و او نا کفن دفن اسکان تینے سر کپک۔

زراب نا اسہ پین افسانہ اس ''تلار'' نا پن اٹی ءِ، داٹی ہم ویل ہندا دے کہ خوانوک آئے کلانکس نا وختی آن خبر مریک۔ ایلو اسہ چنکو افسانہ سے خوامخواہ نا پیراگراف لکھنگ نا انت ضرورت ءِ؟ ''تلار'' نا اولیکو پیراگراف افسانہ غان مچٹ مُر خننگک۔ موصوف یکطرفہ محبت نا فلسفہ ٹی اختہ ءِ۔

عارف ضیاء صاحب نا زراب نا اخیر اٹ مہر، فنکار و کلانکس نا صورت اٹ گڑا س افسانچہ موجود ء، ولے داڑے ہم المیہ دادے کہ ہرا فتے افسانچہ نا پن تننگا نے، او فک انشائیہ ء، یا غیر ارادی مقالہ ء۔ براہوئی نا متل آنبار ہیت آ ک بھاز کاٹم تے اسٹ، ہرا تجزیہ ءِ ای زراب آ کرینٹ، سہی یا غلط، دانا و رندی ءِ اسہ جوان ء قاری اس تبصرہ سے تون اوار زراب ءِ خوانسا تننگ کرو۔ فیصلہ دا سہ قاری آ ٹے۔

☆☆☆☆

مسہ سنگت

ندیم بصیر مینگل

مسہ سنگت ہنار پیشن نا ملک آ سیل و چکر کن۔ شام ءِ تدیفنگ کن اسہ ہوٹل اسیٹی کمرہ اس کرائی ء ہلکر۔ ہوٹل 75 ڈاکہ ئس۔ دا مسہ سنگت نا کمرہ کل آن بڑز 75 می ڈاکہ غا ئس۔ ہوٹل انتظامیہ دا مسہ سنگت ءِ 25 ڈاکہ اسکان اسہ سنگت کسہ خلے و 50 می ڈاکہ اسکان ایلو سنگت کسہ خلے ہندن 75 می ڈاکہ اسکان ایلو سنگت، تا کہ بور مفن۔ بس مشغول مرسا تینا مزل آ سر مرین۔ اولی سنگت پارے 25 ڈاکہ اسکان ای نمے مخو بنفوہ، 25 ڈاکہ اسکان مخنگ مخنگ اٹ سر مسر۔ ارٹی سنگت پارے ای نمے حقیقت آن خڑک ء خنارلفٹ بند ءِ فریشان مسر۔ دا نگ اینگ بھاز کوشست کریر، ولے ہچ اس دو بتو، بیدس پوڑی تیا لگنگ آن۔

دا مسہ سنگت تین تو سلاہ کریر کہ 75 ڈاکہ پوڑی تیا لگنگ بھلو کسرا سے۔ 25 ڈاکہ اسکان اسہ سنگت کسہ خلے و 50 می ڈاکہ اسکان ایلو سنگت کسہ خلے ہندن 75 می ڈاکہ اسکان ایلو سنگت، تا کہ بور مفن۔ بس مشغول مرسا تینا مزل آ سر مرین۔ اولی سنگت پارے 25 ڈاکہ اسکان ای نمے مخو بنفوہ، 25 ڈاکہ اسکان مخنگ مخنگ اٹ سر مسر۔ ارٹی سنگت پارے ای نمے حقیقت آن خڑک ء کسہ بنفوہ۔ 50 می ڈاکہ اسکان حقی ء کسہ پارسہ بنسا سر مسر۔ مسٹی سنگت پارے دا سہ ای نمے ڈکھیائی و ویل آن پُر ء کسہ بنفوہ۔ خیر کسہ پارسا و بنسا دا مسہ سنگت بسر 75 می ڈاکہ غا کمرہ نا مون آ سلیسر۔ اسہ سنگت اس پارے اُف امرء بھلو ردینک اس کرین نن تو کمرہ نا کلیت آتے ہوٹل نا کاؤنٹر آ کمرہ ٹی اِلان بسن۔ کل سنگت آ ک دوتے کاٹم اٹی خلکر تو سر۔

اگہ نن خوڑت ہُرن نن تینا زنداٹی ہم ہندن ءِ ردینک کننگ اُن۔ بندغ نا کل انا زند 60 آن 80 سال اسکان مریک، امرء اسٹ اسٹ 80 سال آن زیات زند کیرہ۔ نا زندانا ہم 25 سال مخنگ و مسخرہ ٹی کارہ۔ 25 آن 50 سال اسکان حقی ء زندا سے برام، رزق، ونوکری نا دوئی کننگ اٹ کارہ۔ 50 آن 75 اسکان پیری، بیماری، غم و مصیبت آتے ٹی کارہ۔ ہر اتم نن کانہ موت انا درگہ غا سلنہ، ننے دا سہ خبر تمک نن تو جنت نا کلیت آتے گیرام کریئن..... تو سنگت آ ک بیدس افسوز آن ہچ اس سلپرو۔ بایدے کوشست کین موت انا تیاری ءِ کین و جنت نا کلیت آتے گیرام کپن۔

☆☆☆☆☆

26 نومبر 2024ء

4

Daily
TALAR

The First ever Brahui Daily
Newspaper throughout world

نوشکے
تلار
ہڑدے ئی

پاکستان و بیلاروس ناواپاراٹی ودکی المی ءِ جام کمال

ہڑتوم آملک آتا نیام اٹ کشاری مشینری وآٹو موبائل نابشخ آتیٹی کمکاری ءِ ودفنگ ، بنجائی وزیر واپار

پاکستان ۔ بیلاروس بزنس فورم اٹی ہشت مفاہمتی یات داشت ومعاہدہ غاتیا دستخط کنتگ ، ہیت وگپ

اسلام آباد(اے پی پی) بنجائی وزیر واپار جام کمال خان پارینے کہ پاکستان و بیلاروس نا نیام اٹ واپاراٹی ودکی المی ءِ، ہڑتوم آملک آتا نیام اٹ کشاری مشینری وآٹو موبائل نابشخ آتیٹی کمکاری ءِ ودفنگ ۔ داخیال آتا درشانی ءِ او دوشنبے نادے آ داڑے ہندی ہوٹل اٹی بیلاروس نا وزیر توانائی تون بزنس فورم نا اسیجائی کماشی ٹی کرے۔ تینا تران اٹی بنجائی وزیر واپار پارے کہ پاکستان ۔ بیلاروس بزنس فورم اٹی ہشت مفاہمتی یات داشت و معاہدہ غاتیا دستخط کنتگ ۔ بنجائی وزیر پارے کہ پاکستان اٹ بیلاروس نا ٹیکٹر ز پائیداری و سوگوی نا علامت تکنتگ وداڑے ہندی مارکیٹ اٹی اوفتا بھاز خواست بھاز زیات ءِ۔ او پارے کہ ہڑتوم آملک آتا نیام اٹ واپاراٹی ودکی کن 2025-27 کن روڈ میپ آ امنا کنتگانے، ہڑتوم آملک آتا کمکاری کن عملی گام گیج کینہ۔ او پاریکہ پاکستان و بیلاروس علاقائی واپار و کنیکٹیو ٹی نا مون آ دنگ کن شنگھائی کمکار تنظیم اٹ شریدار ہم ارپہ۔ پاکستان بیلاروس تون ٹیکنالوجی نا گدریفنگ و ایسجائی ڈٹ آتیٹی زرکاری نا خواہندار ءِ۔ جام کمال

.....کوئٹہ،وزیراعلیٰ بلوچستان میر سرفراز بگٹی تون نیشنل پارٹی نا سروک ایم پی اے ڈاکٹر عبدالمالک بلوچ ہیت وگپ کنگ اٹی ءِ

پی ٹی آئی نا برانز سازش اسے، سینیٹر شمینہ ممتاز زہری

کوئٹہ(اے پی پی) سینیٹ نا قائمہ کمیٹی انسانی حق انا چیئر پرسن سینیٹر شمینہ ممتاز زہری پی ٹی آئی نا برانز ءِ پاکستان اٹی اسہ وار ولدا بے چٹی نا کنڈ آ دنگ نا سازش اس گوند سا پارے کہ پی ٹی آئی نا کنڈ آن اسلام آباد اٹی دھرنا و برانز نا کال ہچ ء وڑاسے ٹی ملکی فائدہ ٹی اف۔ قوم برانز نا پن آ چھسات نا کال ءِ مستر د کرینے۔ خیبر پختونخوا حکومت امن نا جاگہ غا سلہبہ بند جتھ آتون بنجا غا جاہو کنتگ اٹ للکوک ءِ ہراڑ آن امن و ایمنی نا حالیت آک خراب منتگ ء۔ دوشنبے نادے آ تینا بیان اٹی سینیٹر شمینہ ممتاز زہری پارے کہ پی ٹی آئی نا سروک عمران خان واونا راہشون تے کوڈک جون تا ذرس ہم احساس اف، کرم اٹی بے گناہ تا خون نا واقعہ غاتیا وزیراعلیٰ خیبر پختونخوا و پی ٹی آئی نا خاموشی ذو معنی ءِ۔ سینیٹر شمینہ ممتاز زہری پارے کہ پی ٹی آئی و خیبر پختونخوا حکومت کن انسانی جون تیان زیات تینا سرکڑ دہ عزیز ءِ۔ تحریک انصاف نا ہر برانز سجھوک ء ڈٹ اسے نا رداٹ عین ہموودخت آ مریک ہراتم سنگت ملک اسے نا سروک نا بتنگ نا ودخت مریک۔ او پارے کہ پی ٹی آئی نا برانز جمہوری طرز آ برانز و کا نودنا دنگ اٹی اف، مچ آ قوم پی ٹی آئی نا ادارہ و شخصیت آ تیا ہر وڑ ناسٹی و در وغ آ تالان دو بہ غاتے یکسر مسترد کیک۔

کوئٹہ غان چمن پیسنجر ٹرین سروس منسوخ، ترجمان ریلوائی کوئٹہ

کوئٹہ(اے پی پی) کوئٹہ غان چمن کن پیسنجر ٹرین سروس ءِ دوشنبے نادے آ منسوخ کنتگا۔ ترجمان ریلوائی نارداٹ کوئٹہ غان چمن کن پیسنجر ٹرین سروس ناگزیر سوب آتا بناء آ منسوخ کنتگانے۔ ریلوائی کمادار آک پارینو کہ کوئٹہ غان روانگی منسوخ منتگ نا سوب آن چمن آن کوئٹہ ٹرین سروس ءِ ہم منسوخ کنتگانے۔

سوراب ٹریفک شکست، 2 بندغ زوال، مسٹ ٹھپی

کوئٹہ (آن لائن) تنک سوراب ایریا ٹی اسہ است ہسون کروک واقعہ اس پیش بس' ہراٹی 2 بندغ زوال مسز' مسٹ ٹھپی مسز' داشکست تنک انا ہند آ پیش بس ہراڑے ارا موٹر سائیکل ڈوک لگز' ٹھپی تے بنائی درمان کنتگ کن ڈی ایچ کیو سوراب آ گدریفنگا۔

.....کوئٹہ،صوبائی وزیر تعلیم راحیلہ درانی' صوبائی وزیر جانجوڑی بخت محمد کاکڑ تون خدا بخش کالج نا طالب علم آ تا اسمبلی نا دورہ نا وخت آ اوار فوٹو

ژوب نا 5 لکھ آبادی کن بیرہ اسہ کالج اسے، سید افضل شاہ

ژوب (آن لائن) نوجوانان ایکشن کمیٹی ژوب شیرانی نا صدر سید افضل شاہ پارینے کہ ضلع ژوب 5 لکھ آن زیات آبادی نا شاراے' لکھ آ آبادی کن بیرہ اسہ ڈگری کالج اے' ضلع شیرانی نا نیمہ طالب علم آک ہم ڈگری کالج ژوب اٹ خوانگ کن بریرہ' طالب علم آ تا کچ انا زیات منتگ نا سوب آن اوفتا خوانگ زہی منتگ اٹی ءِ' ولے ہر اوخت آ ڈگری کالج ژوب انا پروفیسر سید طاہر شاہ ءِ تعینات کنتگا' اوکان پد کالج بھاز جوان نسکہ' طالب علم آ تے تینا خوانگ و استاد آ تے کلاس بلنگ اٹ ہچ مشکل الوٗ او اسٹاف نا اواری اٹ کاریم کریکہ ولے منہ دے مست اودے انا گت بدل کنتگا' پرنسپل سید طاہر شاہ نا بدل کنتگ آن استاد و خاص وڑاٹ طالب علم آک بھاز فریشان ءِ طالب علم آک داوخت آ برانز کنتگ اٹی ءِ' وکالج بے پرنسپل آن چلینگ انگ ءِ ہرا کہ طالب علم آ تا آ خبت تون بیدادی اسے۔

خاران، اینٹی کرپشن ڈے انا چر جوئی ٹی والی بال و بیڈمنٹن نا میچ آتا بنا

خاران (اے پی پی) مچ آ صوبہ غانبار رخشان ڈویژنل ہیڈکوارٹر خاران اٹی اسپورٹس ڈیپارٹمنٹ نا سرپرستی ٹی انٹرنیشنل اینٹی کرپشن ڈے انا چر جوئی ٹی والی بال و بیڈمنٹن نا میچ آتا بناء ءِ کنتگا۔ والی بال میچ آتا بناء ءِ اسپورٹس آفیسر حبیب الرحمان کبدانی کرے و بیڈمنٹن مقابلہ غاتا میچ آتا بنا اسپورٹس جرنلسٹ نثار احمد کرے۔ اسپورٹس آفیسر حبیب الرحمان کبدانی پاریکہ دا گیم آتا میچ آتا بناء ءِ کرسا باضابطہ وڑاٹ اینٹی کرپشن ڈے انا رداٹ خاران اٹی گوازی تا سرجز آتا بناء ءِ کنتگا۔ او پارے کہ اسپورٹس بورڈز بلوچستان گوازی تا مون آ دنگ کن غٹ دوئی وسیلہ غاتے کاریم اٹ انگ ءِ وگوازی تا سرجز آتے ودفنگ کن مچ آ صوبہ ٹی خاران نا کہول آ والی بال و بیڈمنٹن نا بناء ءِ کرینے۔ او پارے کہ گوازی تے ودفنگ نا بنداوی مسخت نئے بیرہ گوازی تا پڑ ءِ آباد کنتگ ءِ بلکن ورناتے منفی سرجز آ تیان اینک کرسا مثبت سرجز آتا کنڈ آ انتگ ءِ۔

بنجائی وزیر انجینئر امیر مقام تون وزیر اعلیٰ گلگت بلتستان حاجی گلبر خان نا اوڑ دہی

اسلام آباد(اے پی پی) بنجائی وزیر امور کشمیر وگلگت بلتستان وسیفران انجینئر امیر مقام تون وزیر اعلیٰ گلگت بلتستان حاجی گلبر خان داڑے وزارت اٹی اوڑ دہی کرے۔ اوڑ دہی ٹی گلگت بلتستان نا شوندار ی ڈٹ، وزیر اعظم نا ساڑی آ دورہ ءِ گلگت بلتستان وامن وایمنی نا حالیت آ تیا سرجمی اٹ گپ وتران کنتگا۔ داوخت آ بنجائی سیکرٹری امور کشمیر وسیم اجمل چوہدری نسک ہم ساڑی نسر۔ بنجائی وزیر انجینئر امیر مقام پارے کہ گلگت بلتستان نا شوندار ی بنجائی حکومت نا اولیت ءِ۔ او پارے کہ زوت آ تیٹ وزیر اعظم نا پڑوکروک شوندار ی ڈٹ آ تیا زوت عملدر آمد کنتگک۔ انجینئر امیر مقام پارے کہ جی بی ٹی امن وایمنی ءِ برقرار تنگ کن بلہلہ ئی بنداو تیا سی ٹی ڈی جوڑ کنتگک۔ وزیر اعلیٰ گلگت بلتستان نا ویل آ تا ایسری ٹی بھاز است خواہی بلنگ آ۔ بنجائی وزیر نا منت واری ءِ ہر فے۔

صدر آزاد کشمیر تون وزیر اجی آسودہی، آبپاشی وسمال ڈیمز سردار محمد حسین نا اوڑ دہی

اسلام آباد(اے پی پی) صدر ریاست آزاد جموں وکشمیر بیرسٹر سلطان محمود چوہدری تون حکومت آزاد کشمیر نا وزیر اجی آسودہی، آبپاشی وسمال ڈیمز سردار محمد حسین ایوان صدر کشمیر ہاؤس اسلام آباد اٹی مرغن ء اوڑ دہی اس کرے۔ داوخت آ صدر سلطان محمود چوہدری و وزیر سردار محمد حسین نا نیام اٹ آزاد کشمیر نا سیاسی حالیت آ تیا ہم گپ وتران مس۔ حکومت آزاد کشمیر نا وعزیر اجی آسودہی، آبپاشی وسمال ڈیمز سردار محمد حسین صدر ریاست آزاد جموں وکشمیر بیرسٹر سلطان محمود چوہدری ءِ دورہ ءِ پلندری نا سلہ خلک ہرادے او قبول کرے۔ داوخت آ تین پہ تینی است خواہی تون او ارایلوا مور تیا ہم گپ وتران کنتگا۔

چاغی ڈسٹرکٹ کینسر ناناجوڑتا درمان ریکوڈک آن کرفنگے

چاغی تون اوار نوشکے ، خاران، واشک و ایب کیب انا علاقہ غاتیٹی کینسر نا ناجوڑ تا کچ دے پہ دے ودنگ اٹی ءِ

کینسر نا تالان مروک دا ناجوڑی فریشان کروک ء دروشم اس دوئی کرینے، درمان کن خزک ہسپتال اس جوڑ کنتگے، السں نا داں

چاغی (گل بلوچ) ضلع چاغی ٹی کینسر نا ناجوڑ آتا درمان ریکوڈک پروجیکٹ نا کمک اٹ کنتگے، وخت آ درمان مفتنگ نا سوب آن کینسر نا کہی ناجوڑ آک مرک انا خمب اٹ کارہ۔ کمادار آک نوٹس ہلیر۔ سرجم حوال آتا رداٹ ضلع چاغی تون او ار خشان ڈویژن اٹی کینسر نا ناجوڑ آتا کچ دے پہ دے ودنگ اٹی ءِ۔ ضلع چاغی ٹی السں ہراتم اسکان بازار نا چوک آتو لوک چندہ پچ کرسا ناجوڑ آتا درمان کنگ ءِ پک کنتگے۔ رخشان ڈویژن نا علاقہ ضلع چاغی ٹی کینسر نا تالان مروک آ دا ناجوڑی مخلوق کن فریشانی نا سوب جوڑ منتگ ءِ۔ ضلع چاغی ٹی دے نیام آ کینسر نا ناجوڑی نا اسہ کیس اس مونی بتنگ اٹی ءِ۔ وکینسر نا ناجوڑ آتا کچ دے پہ ودنگ اٹی ءِ۔ دا وخت آ رخشان ڈویژن اٹی تیزی اٹ تالان مروک آ ناجوڑی جوڑ مسے، وہرانا درمان منتگ کپک، ودا بھلو ڈکھیائی نا ہیت اسے ودا حالیت اٹی ہراتم کہ کینسر نا تشخیص بنائی ریسہ ٹی مرے، دانا پاش منتگ نا ہچ ء وڑ اس اف۔ ضلع چاغی، ضلع نوشکے و ضلع خاران، ضلع واشک و ایب کیب اٹی دے نیام آ ناجوڑی ٹی دے نیام آ ودکی منتگ ء، رخشان ڈویژن پد تموک و غربی نا گواچی ہنداسے، ویل آک مہالو آن اسُل بھاز ء، مخلوق مالی وڑاٹ نزور ءِ، رخشان ڈویژن وایب کیب انا علاقہ غاتیٹی کینسر کون آ خطرناک ناجوڑی داتم اسکان کہی بندغ آ تا ساہ ءِ ہلکنے۔ ضلع چاغی ٹی نیاڑی نرینہ چناک ہم کینسر نا ناجوڑی نا گواچی منتگ ء۔ تدوک آ دے تخصیل چاغی ٹی کینسر نا ناجوڑ اسہ نیاڑی اسے کن چاغی ٹی بازار نا نیام اٹ چندہ مہم کیمپ اس خلنگا، کینسر نا ناجوڑ آتے وخت آ درمان کروئی تمک۔

کوئٹہ،صوبائی وزیر میر عاصم کرد گیلاؤ اپوزیشن لیڈر میر یونس عزیز زہری وایم پی اے ڈاکٹر اشوک کمار اسمبلی دیوان وخت آ ہیت وگپ کنگ اٹی ءُ

پیپلز پارٹی بلوچستان اٹی م منظم منتگ ءِ دراڑ بلند جوگیزئی

پارٹی نا 57 می یوم تاسیس 30 نومبر آ کوئٹہ تون اوار مچ آ بلوچستان اٹی جم و جوش اٹ اڈتنتگ

نن کس اسے نا لاڈلا افن بلکن السی واک و پت آ سیاست کینہ، ، بنجائی راہشون پاکستان پیپلز پارٹی

کوئٹہ(اے پی پی) پاکستان پیپلز پارٹی نا مرکزی راہشون سردار سر بلند جوگیزئی پارینے کہ پاکستان پیپلز پارٹی بلوچستان اٹی اسہ بھلو وکدار اس جوڑ مرسا فعال و منظم منتگ اٹی ءِ۔ پاکستان پیپلز پارٹی سر پند مریک کہ واک انا سر چشکل السں ءِ نن کس اسے نا لاڈلا افن بلکن السی واک و پت آ سیاست کینہ، پارٹی نا 57 می یوم تاسیس 30 نومبر آ کوئٹہ تون اوار مچ آ بلوچستان اٹی جم و جوش اٹ اڈتنتگک۔ داہیت ءِ او دوشنبے نادے آ پاکستان پیپلز پارٹی میڈیا سیل انا کنڈ آن یوم تاسیس نا تیاری تا بابت اڈ بلوک دیوان آن تران کرسا پارے۔ دیوان اٹی کوئٹہ ڈویژن نا صدر خیر محمد ترین، لورالائی ڈویژن نا صدر رحمت اللہ کدیزئی، جنرل سیکرٹری عبدالغفور جعفر، ژوب ڈویژن نا جنرل سیکرٹری عمر موسیٰ زئی، رخشان ڈویژن نا صدر نعیم بلوچ اسپورٹس اینڈ کلچر ونگ انا صدر شہزادہ کاکڑ، علماء ونگ انا صوبائی صدر مولوی جمال، ربانی خان خلجی، ملک زیشان حسین، حیات خان اچکزئی، ندیم احمد خان تون اوار ایلو صوبائی راہشونک بشخ ہلکر۔ سردار سر بلند جوگیزئی پاریکہ پاکستان پیپلز پارٹی ہی ہمواسٹ انگا سیاسی و جمہوری جماعت ءِ ہرا ملک ءِ شوندار ی و شونہالی نا کنڈ آ دنگ کیک، پیپلز پارٹی والس نا رشتہ روح و جون نا ءِ، 8 فروری نا گچین کار ی تینی پاکستان پیپلز پارٹی بلوچستان اٹی اسہ بھلو سیاسی پار لیمانی جماعت اس جوڑ مرسا مون آ بس و صوبہ ٹی پیپلز پارٹی نا مخلوط حکومت السں نا ویل آ تا ایسری کن غٹ دوئی وسیلہ غاتے کاریم اٹ انگ ءِ۔ او پاریکہ پاکستان پیپلز پارٹی نا چیئر مین بلاول بھٹو زرداری نا پارت آ 30 نومبر آ پارٹی نا 57 می یوم تاسیس کوئٹہ تون اوار مچ آ بلوچستان اٹی جم و جوش اٹ اڈتنتگ و یوم تاسیس نا بابت دود اڈ بلیک۔

.....لورالائی، ایڈیشنل ڈپٹی کمشنر جنرل عبداللہ زہری ڈسٹرکٹ ہیلتھ کمیٹی نا دیوان نا کماشی ءِ کنگ اٹی ءِ

چیئر مین سینیٹ ڈل اتون اوار سعودی عرب نا نچ دے ئی دورہ غاہنا

اسلام آباد(اے پی پی) چیئر مین سینیٹ سید یوسف رضا گیلانی ڈل اتون اوار سعودی عرب نا نچ دے ئی دورہ غاہنا۔ دوشنبے نادے آ سینیٹ سیکرٹریٹ نا کنڈ آن جاری بیان نا رداٹ چیئر مین سینیٹ سعودی ایئر لائنز آن سعودی عرب آروانہ مس، او دے دادورہ نا سلہ ءِ سعودی عرب نا شوریٰ کونسل نا چیئر مین خلکنے۔ سید یوسف رضا گیلانی نا دورہ نا منخت ہڑتوم آ کنڈ آتا رابطہ وادارہ جاتی کمکاری ءِ پین مون آ دنگ ءِ۔ چیئر مین سینیٹ نا کماشی ٹی ڈل سعودی شوریٰ کونسل نا چیئر مین، گورنر مدینہ، گورنر ریاض و ایلو بڑ زکو کہول اوڑ دہی کیک وخت اس کہ ڈل عمرہ ہم کیک۔

زالبول آتا برخلاف بیدادنا گنجائشت اف، سردار ایاز صادق

اسلام آباد(اے پی پی) اسپیکر قومی اسمبلی سردار ایاز صادق زالبول آتا برخلاف بیدادی ناچٹنگ نا جہانی دے انا وخت آتینا کلہواٹی پاریکہ زالبول آتا برخلاف بیدادی ناہچ ء گنجائشت اس اف، و دا انسانیت نا بنداوی اصول آتا خلاف ورزی ءِ۔ او پاریکہ اسہ مہذب وشون ہلوک راج اسے ناٹھیفنگ کن زالبول آتے بر بیری حق ورکھ فراوان کنگ الی ءِ۔ اسپیکر زالبول آتا راجی، زرگز رانی وسیاسی حیثیت ءِ گچین کنگ کن ہر ممکن گام گج کنگ نا گرج آ زور شاغا۔ او پارے کہ ملک انا نیمہ غان زیات آبادی زالبول آتیا تالان ءِ، او فتے واکدار کنگ آن بیدس قومی شونداری نا تغ پورو منگ کپک۔ سردار ایاز صادق غٹ اسٹیک ہولڈر آتیا زور شاغا کہ او زالبول آتا حق انا رکھ ءِ پک کنگ کن گچین کڑ دادا کیر۔ او پاریکہ پاکستان نا آئین زالبول آتا حق انا ضمانت اینک و پارلیمنٹ زالبول آتا رکھ و او فتے واکدار کنگ کن چندی کا نودآتے منظور کرے۔ پارلیمان اٹی جوڑ و دمن پارلیمانی کاکس زالبول آتا حق انا رکھ و او فتا راجی آسودہی کن فعال کڑ دادا کنگ ءِ۔ اسپیکر زالبول آتا برخلاف بیدادی ناچٹنگ کن شعور بیدار کنگ و ہندن ء راج اسے ناجوڑ کنگ نا گرج آ زور شاغا ہراڑے زالبول آک عزت، رکھ و بر بیری اتون زندء تیر کنگ کیر۔ اسپیکر قومی اسمبلی سردار ایاز صادق زالبول آتیا مروک آ بیدادی ناچٹنگ و او فتے راجی و زرگز رانی وڑاٹ واکدار کنگ کن پار لیمان نا کڑ دءِ بر جا تحنگ ناعزم انا درشانی ءِ کرے۔

دالبندین پرنس فہد ہسپتال اٹی خن تا فری آئی کیمپ نا بنا

دالبندین (آن لائن) دالبندین پرنس فہد ہسپتال اٹ خن تا فری آئی کیمپ انا بنا کنتگا' حوال نارد اٹ ڈی ایچ او چاغی ڈاکٹر عبد المالک بلوچ، ایم ایس پرنس فہد ہسپتال سید علی احمد شاہ، ڈاکٹر حماد اللہ زہری ڈاکٹر سید محفوظ شاہ، خان پینل نار اہشون حاجی نور علی خان سنجرانی، حاجی عبدالرحمٰن ریکی، ڈاکٹر حامد گل یوسفزئی و ایلو فنک دا وخت آ ساڑی نسر۔ ڈی ایچ او چاغی عبدالمالک بلوچ میڈیا تون ہیت وگپ کرسا پارے کہ فری آئی کیمپ پرنس فہد ہسپتال اٹ ارا دے اسکان بر جا سلک' ہراٹی ناجوڑ آتے ہتنگ' درمان آ پریشن کنتگک و آئی اسپیشلسٹ اینڈ سرجن ڈاکٹر سہب آن بلیس دوجبہ اسکان او پی ڈی دو دوجبہ غان پد ناجوڑ آتا آ پریشن کنتگک۔ ڈی ایچ او عبدالمالک بلوچ مستی پارے کہ 'سفید موتی' نا بے ٹانکہ غان پوسکن آفیکو مشین نا کمک اٹ آ پریشن کنتگک' فری آئی کیمپ مسکوہی چیئر مین سینٹ ایم پی اے چاغی صادق خان سنجرانی نا کوشست و میری ایڈیلیڈ لیپر وسی سنٹر و لیپر وسی بلائنڈنس کنٹرول پروگرام نا کمکاری اٹ پرنس فہد ہسپتال دالبندین اٹ ارا دے ئی آئی کیمپ اڈ تنتگانے' 25 و 26 نومبر اسکان برجا سلک۔

.....کوئٹہ' طالب علم مصور خان نا پدی انتگ کن السں نا بھلوچ اس بلوچستان اسمبلی نا مون آ دھرنا تسنے تو لوک ءِ

.....کوئٹہ، وزیر اعلیٰ بلوچستان نا پرنسپل سیکرٹری بابر خان' ترجمان حکومت شاہد رند وایلو فک اسمبلی دیوان نا کارروائی ءِ ہنگ اٹی ءُ

جانجوڑی بشخ انا کاندہ غاتا چ پورو کنتگے عبداللہ زہری

ای پی آئی کوریج ءِ پین گچین کنتگ، رکھی ٹیکہ غاتا مہم کن گچین ڈٹ بندی المی ءِ، اے ڈی سی لورالائی

ڈپٹی کمشنر میران بلوچ نا خصوصی پارت آ ڈسٹرکٹ ہیلتھ کمیٹی نا دیوان، باندات آتا جاچ ہلنگا

لورالائی (محمود بلوچ) ڈپٹی کمشنر میران بلوچ نا خصوصی پرمان آ ایڈیشنل ڈپٹی کمشنر (جنرل) عبداللہ زہری نا کماشی ٹی ڈسٹرکٹ ہیلتھ کمیٹی نا دیوان اڈ ہلک' ہراٹی ڈسٹرکٹ ہیلتھ آفیسر ڈاکٹر عبدالحمید لہڑی، ایم ایس ڈاکٹر محمد نعیم او تما نخیل، ڈی ایس ایم پی پی ایچ آئی نا نمائندہ محمد اختر، فوکل پرسن عبدالغفار ناصر، اکاؤنٹ سردار محمد درانی، ڈسٹرکٹ ہیڈ کوارٹر ہسپتال نا نمائندہ، پاپولیشن ویلفیئر ڈیپارٹمنٹ و ایلو تعلقدار اسٹیک ہولڈر آک بشخ ہلکر دیوان اٹ جانجوڑی نا بنداوی ویل واوقا ایسر آ سر جم ہیت وگپ کنتگا' آف روڈ ایمبولنس آ تا جوڑ جاڑ و آپریشنل چیلنج، غیر حاضر کارندہ غاتا تنخواہ تے کاٹ کنگ و آ خشتی غیر حاضری کروک ڈاکٹر آ تا برطرفی کون آ اہم انگا امور تیا شرہ کنتگا' داڑتون اوار ضلع ٹی دارو کاختی' او نا بجٹ و وخت آ سپلائی نا باندات آ تیا ہم سجھنگا' ملیریا نا تالان منتگ ءِ تو تنگ کن اسپرے مہم ناڈٹ ب ندی و عمل درآمد نا بابت سرجم پک کنتگا' دیوان اٹ ایم سی ایچ ہند خاص وڑاٹ میٹنز وایلو ہند جاٹ آ تا جوڑ جاڑ و المی اصلاحات آ تا بابت ایڈیشنل ڈپٹی کمشنر ءِ آگاہ کنتگا' وخت اس کہ پوسکن جوڑ کروک جانجوڑی بنداوی ہند (بی ایچ یوز) تا شوندار ی کاریم تا حالیت آ تیا سی اینڈ ڈبلیو ءِ پرمان کنتگا کہ او جم رپورٹ ءِ فراوان کے' داکان بیدس کنٹریکٹ آ خورک انگا اسامی تیا زوت آن زوت ٹیسٹ و انٹرویو نا بابت حکمت عملی آ ہم ہت وگپ کنتگا' تا کہ جانجوڑی نا بشخ اٹ کارندہ غاتا کمتی ءِ پورو کنگ مرے۔ دیوان اٹ ای پی آئی کوریج ءِ پین جوان کنتگ و ضلع ٹی حفاظتی ٹیکہ غاتا مہم اکن جوان ڈٹ بندی آ ہیت وگپ کنتگا۔ پاپولیشن ویلفیئر ڈیپارٹمنٹ نا نمائندہ تینا کاریم' فیملی پلاننگ نا گام گیج و کمیونٹی ویلفیئر نا بابت بریفنگ تس' ہراڑا ایڈیشنل ڈپٹی کمشنر ڈاکٹر عبداللہ زہری او فتے پین سوگو کنگ نا زور شاغا۔